

เอกสารประกอบการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
โครงการ "เสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม"
ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันอังคารที่ 25 สิงหาคม 2568
ณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย
กองธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรธรณี

กำหนดการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
โครงการ "เสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม"
ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
- ๐๙.๐๐-๐๙.๑๕ น. พิธีเปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ "เสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม" ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๐๙.๑๕-๑๐.๑๕ น. บรรยาย เรื่อง “องค์ความรู้และการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัย”
โดย วิทยากรจากกรมทรัพยากรธรณี
- ๑๐.๑๕-๑๐.๓๐ น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น. บรรยาย เรื่อง “อาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยกับการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน”
โดย วิทยากรจากกรมทรัพยากรธรณี
- ๑๑.๓๐-๑๒.๐๐ น. บรรยาย เรื่อง “พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มของชุมชน และการจัดทำแนวทางการปรับตัว เตรียมพร้อมรับมือ และเผชิญเหตุธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มระดับชุมชน”
โดย วิทยากรจากกรมทรัพยากรธรณี
- ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น. บรรยาย เรื่อง “การจัดทำแผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และแผนผังการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยทั้งระบบลุ่มน้ำสาขา”
โดย วิทยากรจากกรมทรัพยากรธรณี
- ๑๔.๐๐-๑๔.๑๕ น. พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- ๑๔.๑๕-๑๕.๔๕ น. แบ่งกลุ่มบูรณาการจัดทำแผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยของชุมชน จำนวน ๒ กลุ่ม วิทยากรประจำกลุ่ม ๆ ละ ๑ คน
โดย วิทยากรจากกรมทรัพยากรธรณี
- ๑๕.๔๕-๑๖.๓๐ น. นำเสนอกระบวนการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยของชุมชนการประสานงานระหว่างชุมชนและกรมทรัพยากรธรณี แนวทางการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนข้างเคียง
- ๑๖.๓๐ น. ปิดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ

บทที่ 1

บทนำ

"การเสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม"

ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มน้ำแม่ปายตอนบน

1. หลักการและเหตุผล

เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ของกรมทรัพยากรธรณี เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก เนื่องจากเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมให้ตระหนักถึงอันตรายของการตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ได้เรียนรู้วิธีและกระบวนการเฝ้าระวัง รวมถึงได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแนวทางการปรับตัว เตรียมพร้อมรับมือและเผชิญเหตุในระดับชุมชน การจัดทำแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งบ้านเรือนของเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ที่ตั้งในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน ตลอดจนได้รับองค์ความรู้และทำความเข้าใจวิธีการเฝ้าระวังและป้องกันเกี่ยวกับธรณีพิบัติภัยทุกประเภท

จากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยที่ทวีความรุนแรงขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างมหาศาล กรมทรัพยากรธรณีตระหนักถึงความสูญเสียที่ส่งผลกระทบต่อสังคม และสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นในการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยในพื้นที่ที่จะเข้ามาเป็นตัวแทนและกำลังสำคัญของชุมชนในการเตรียมความพร้อมและรับมือกับสถานการณ์ที่มีอาจคาดเดาได้ล่วงหน้า โดยการเสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในกระบวนการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ตลอดจนมีการตระหนักถึงภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สามารถปรับตัว พร้อมรับมือ และเผชิญเหตุแผ่นดินถล่มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมทรัพยากรธรณีจึงได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ “เสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม” ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ร่วมจัดทำแนวทางในการปรับตัว เตรียมพร้อมรับมือ และเผชิญเหตุระดับชุมชนพร้อมจัดทำเส้นทางหนีภัยในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากของชุมชนรวมทั้งการเสริมสร้างกระบวนการความร่วมมือของชุมชนให้มีความตระหนักถึงภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ให้มีองค์ความรู้ด้านธรณีพิบัติภัยและสามารถจัดทำแผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากของชุมชน

2.2 เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย เข้ามาเป็นตัวแทนผู้มีจิตอาสาดำเนินการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ตามแนวทางการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยของชุมชนได้

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก และผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ในพื้นที่ตำบลแม่นาเต็ง ตำบลแม่ฮี้ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลเมืองแปง และตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 180 คน

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 การบรรยาย ประกอบด้วย องค์ความรู้และการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัย อาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยกับการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ลักษณะพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มของชุมชน และการจัดทำแนวทางการปรับตัวเตรียมพร้อมรับมือ และเผชิญเหตุธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มระดับชุมชน

4.2 แบ่งกลุ่มจัดทำแผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากและพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยของชุมชน

5. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่ตำบลแม่นาเต็ง ตำบลแม่ฮี้ ตำบลเวียงเหนือ ตำบลเมืองแปง และตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

6.1 พื้นที่ตำบลแม่นาเต็ง ตำบลแม่ฮี้ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในวันอังคารที่ 25 มิถุนายน 2568 จำนวน 1 วัน

6.2 พื้นที่ตำบลเมืองแปง และตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในวันอังคารที่ 25 มิถุนายน 2568 จำนวน 1 วัน

7. การประเมินผล

7.1 ประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องธรณีพิบัติภัย การเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัย และการจัดทำแผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

7.2 ประเมินผลด้านความคิดเห็นความพึงพอใจ และข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการต่อโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 มีเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยที่มีศักยภาพ

8.2 มีระบบเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยในชุมชนของตนเอง ประกอบด้วย แผนผังเส้นทางหนีภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากของชุมชน และแนวทางการปรับตัว เตรียมพร้อมรับมือ และเผชิญเหตุธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มในระดับชุมชน

8.3 มีแผนผังการเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยทั้งระบบลุ่มน้ำสาขา เพื่อการเตรียมพร้อมปรับตัว และเผชิญเหตุกับธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ของชุมชน

บทที่ 2

ธรณีพิบัติภัย

ธรณีพิบัติภัย (Geohazards) เป็นภัยธรรมชาติที่เกิดจากกระบวนการทางธรณีวิทยา โดยเกิดขึ้นแบบฉับพลันและรุนแรง ทำให้เกิดความเสียหายได้ ได้แก่ แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม หลุมยุบ และสึนามิ เป็นต้น ในหลายเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยเกิดเป็นกระบวนการต่อเนื่องแบบลูกโซ่ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและ

ทรัพย์สินเป็นอันมาก เช่น แผ่นดินไหวใต้ทะเลอาจนำไปสู่การเกิดสึนามิ และเหตุการณ์สึนามิอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งตามมาได้ ฉะนั้น หากเข้าใจและตระหนักถึงภัยดังกล่าวแล้วก็จะประโยชน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการลดผลกระทบและความรุนแรงจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

1. แผ่นดินถล่ม

แผ่นดินถล่ม (landslide) เกิดจากการเคลื่อนที่ของมวลดิน มวลหินลงมาตามลาดเขาด้วยอิทธิพลของแรงโน้มถ่วงของโลก สามารถเกิดขึ้นได้เองตามธรรมชาติ โดยมีปัจจัยภายนอกเป็นตัวกระตุ้นหรือตัวเร่ง เช่น ปริมาณฝนที่ตกหนัก อย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชั้นน้ำใต้ดิน ส่งผลให้ชั้นดินและหินเสียสมดุลจนถึงขาดเสถียรภาพ นอกจากนี้แผ่นดินถล่มสามารถเกิดขึ้นได้สาเหตุจากมนุษย์ ได้แก่ การตัดถนน การตัดดินเขา การตัดไม้ทำลายป่า การขาดพืชพรรณปกคลุมและยึดเกาะหน้าดิน ทำให้เกิดการผุพังหลายและเกิดแผ่นดินถล่มได้ง่าย

การเกิดแผ่นดินถล่ม เกิดจากปัจจัยหลัก 4 ประการ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะธรณีวิทยา การใช้ประโยชน์ที่ดิน และปริมาณน้ำฝน

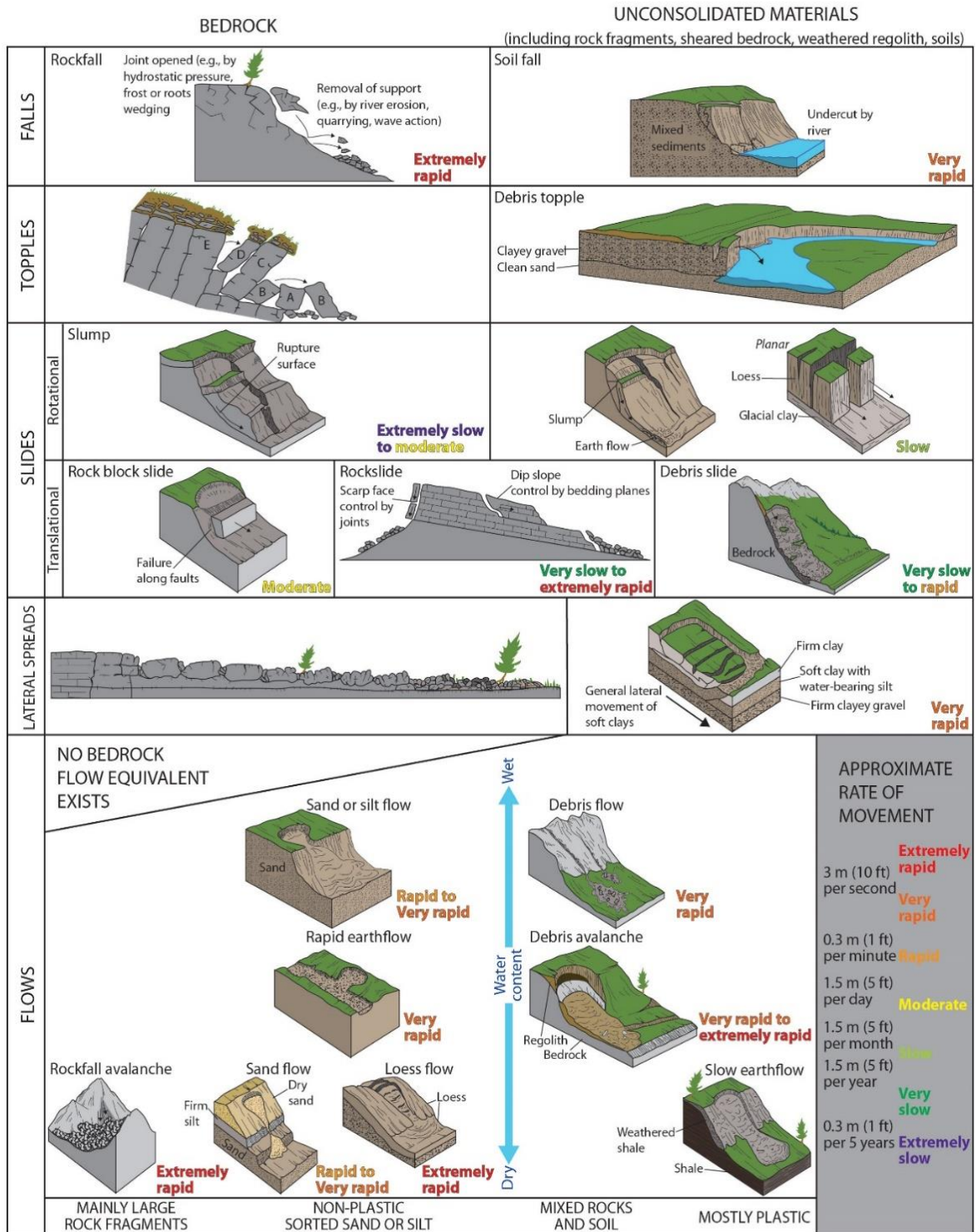
1) ลักษณะภูมิประเทศที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงและโอกาสต่อการเกิดแผ่นดินถล่ม คือ ความลาดชัน ความยาวของความลาดชัน ทิศทางของความลาดชัน ระดับความสูงของพื้นที่ และภูมิสัณฐานลักษณะสันเขา เช่น ยอดเขาแหลม ยอดเขามน หน้าผา เขิงเขา เป็นต้น ลักษณะภูมิประเทศเหล่านี้จะมีบทบาทต่อการเคลื่อนไถลของมวลดินลงมาตามลาดเขา ความลาดชันและความสูงของพื้นที่มีผลต่อระดับความรุนแรงของการเกิดแผ่นดินถล่ม เมื่อพื้นที่มีความลาดชันน้อยกว่า 5 องศา และความสูงน้อยกว่า 100 เมตร จะให้ความรุนแรงต่อการเกิดแผ่นดินถล่มต่ำ และเมื่อพื้นที่มีความลาดชันระหว่าง 21-40 องศา มีโอกาสเกิดแผ่นดินถล่มมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความสูงมากย่อมมีอัตราการถูกกัดเซาะพังทลายรุนแรงมากตามไปด้วย ตามหลักการของการปรับตัวของพื้นโลก

2) ลักษณะธรณีวิทยาที่แตกต่างกันให้ชั้นดินต่างชนิดกัน และความหนาของชั้นดินต่างกัน เช่น หินแกรนิต เนื้อหินมีความไม่เป็นเนื้อเดียวกันทำให้มีอัตราการผุพังสูง แร่ที่เป็นองค์ประกอบมีหลายชนิด เมื่อเกิดการผุพังจะให้ชั้นดินเป็นตะกอนทรายหรือตะกอนทรายปนดินเหนียว หินภูเขาไฟมีอัตราการผุพังสูง เมื่อผุพังจะให้ชั้นดินเป็นดินทรายปนดินเหนียวหรือดินเหนียว หินตะกอน ได้แก่ หินดินดาน หินโคลน เมื่อผุพังจะให้ชั้นดินเหนียวเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ โครงสร้างทางธรณีวิทยาก็มีผลต่ออัตราการผุพังของหิน โดยเฉพาะหินที่อยู่ในเขตรอยเลื่อนทำให้เนื้อหินมีรอยแตกและรอยแยกมากส่งผลให้อัตราการผุพังสูง เนื่องจากเนื้อหินมีช่องว่างให้น้ำและอากาศผ่านเข้าไปทำปฏิกิริยาทางเคมีได้ง่ายขึ้น

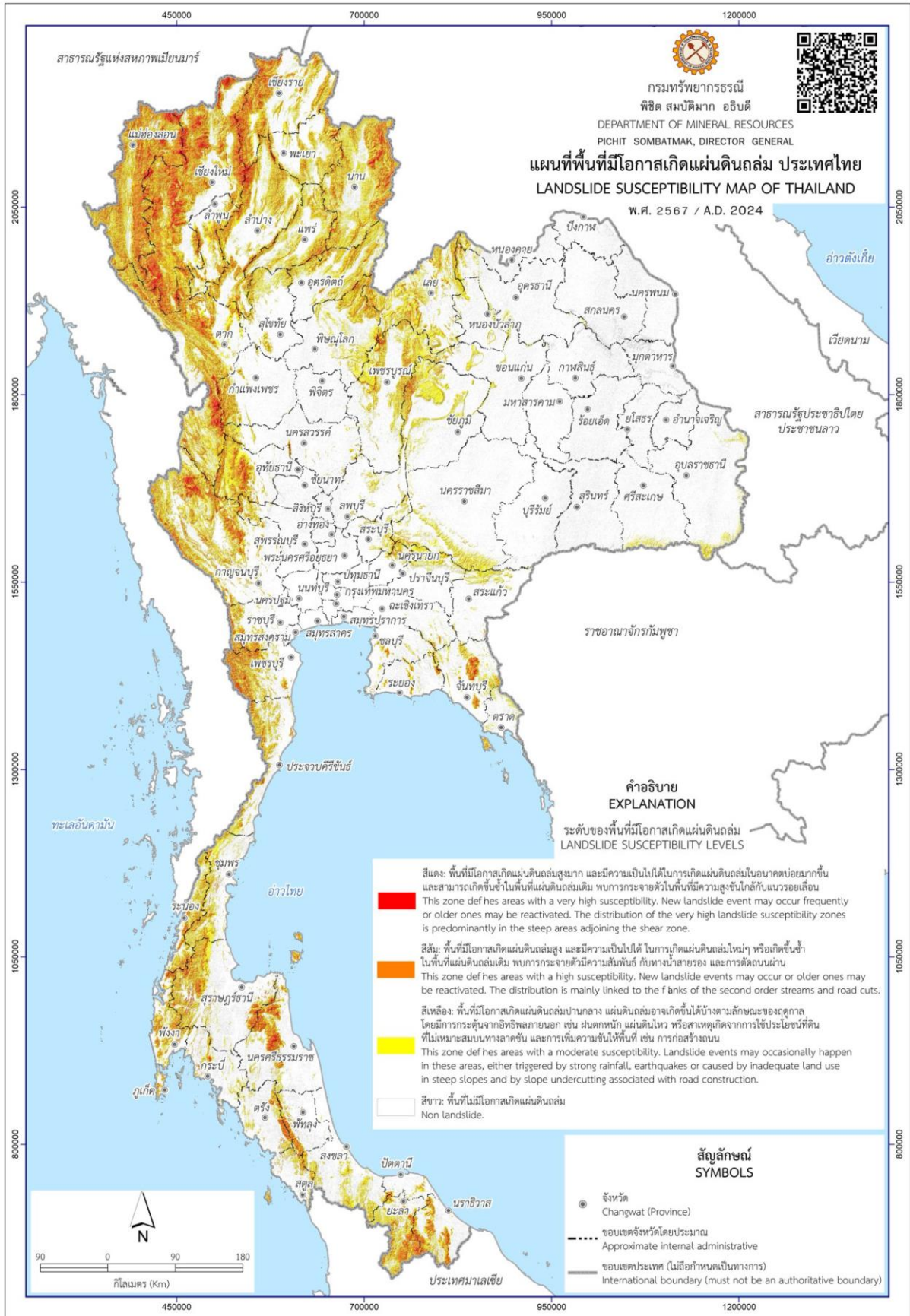
3) การใช้ประโยชน์ที่ดิน พืชพรรณและสิ่งปกคลุมดินมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ เนื่องจากพืชช่วยทำให้ดินร่วนซุย และรากพืชยังช่วยยึดอนุภาคดินไม่ให้แตกหลุด และเลื่อนไถลได้ง่าย

4) ปริมาณน้ำฝน เป็นปัจจัยภายนอกที่มากกระตุ้นให้ระบบและกลไกการพังทลายของดิน หรือการเคลื่อนที่ของมวลดินเกิดขึ้นเร็วขึ้น กล่าวคือ เมื่อมีฝนตกน้ำฝนจะซึมลงไปดินด้วยอิทธิพลของแรงโน้มถ่วง ระยะแรกการแทรกซึมของน้ำฝนลงไปดินค่อนข้างเร็ว เนื่องจากความชื้นในดินยังมีน้อย เมื่อมีฝนตกนานขึ้นในดินจะมีความชื้นมากขึ้น อัตราการแทรกซึมจะช้าลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของเนื้อดิน ถ้าเป็นดินเนื้อหยาบอัตราการแทรกซึมของน้ำลงไปดินก็เป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น จำพวกดินทราย แต่ถ้าเป็นดินเนื้อละเอียด จำพวกดินเหนียว การแทรกซึมค่อนข้างช้า ปริมาณน้ำที่แทรกซึมลงไปดินจะถูกกักเก็บไว้ในช่องว่างในดิน ถ้าปริมาณน้ำมีมากกว่าที่ดินจะเก็บกักไว้ได้ก็จะไหลผ่านลงสู่ชั้นน้ำใต้ดินหรือชั้นน้ำบาดาล ปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมายังพื้นดินแทรกซึมลงไปดินขึ้นอยู่กับอัตราการแทรกซึม ถ้าปริมาณน้ำฝนที่

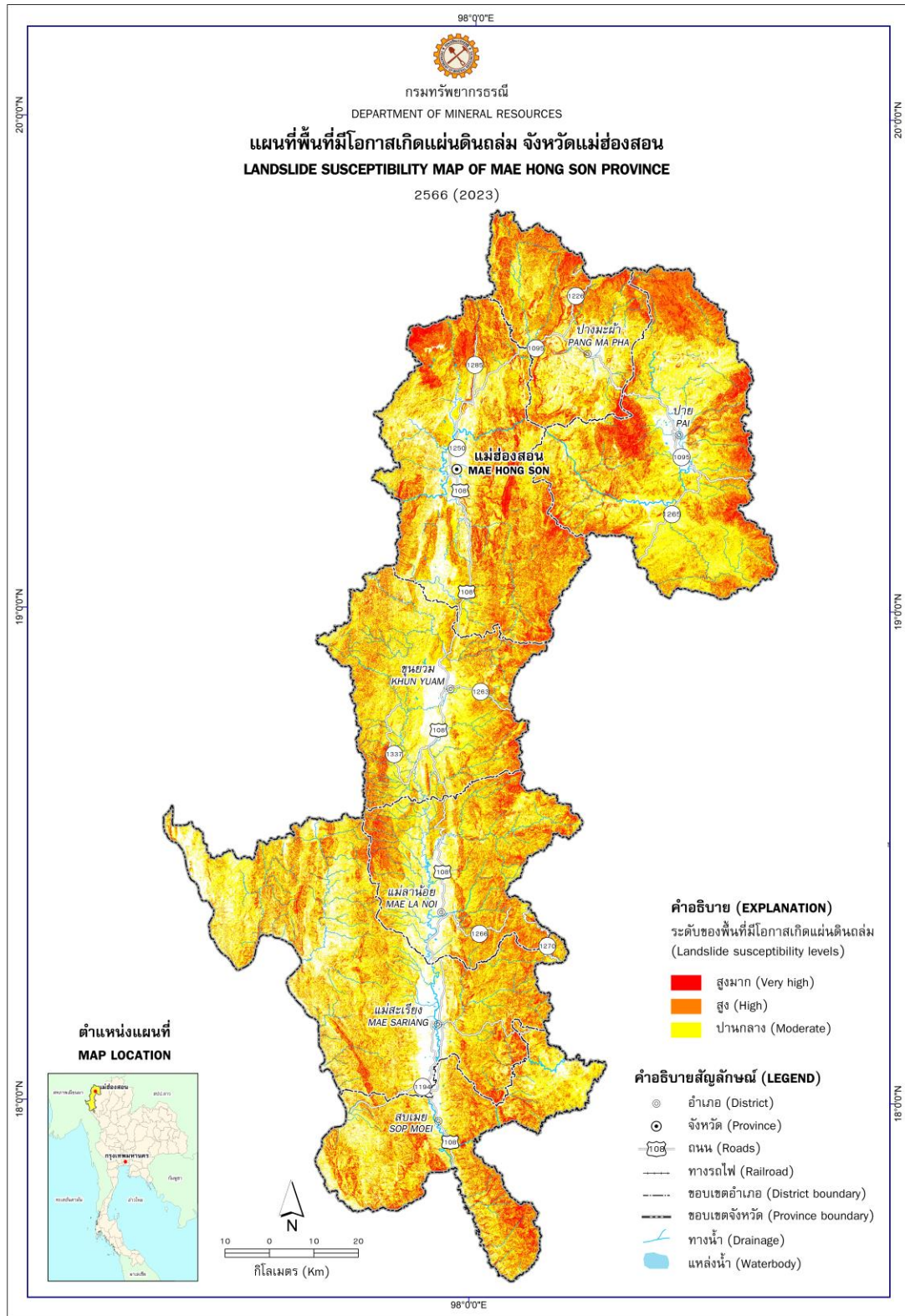
ตกลงมาในอัตราน้อยกว่าอัตราการแทรกซึม น้ำฝนจะแทรกซึมลงไปในดินทั้งหมด แต่ถ้าปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาในอัตราที่มากกว่าอัตราการแทรกซึม น้ำฝนที่เหลือจากการแทรกซึมลงไปในดินก็จะเกิดการไหลบ่าผิวดินลงสู่ที่ต่ำ อย่างไรก็ตามการศึกษาปริมาณน้ำฝน ที่มีผลต่อการเกิดแผ่นดินถล่มยังต้องพิจารณาร่วมกับการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดิน ซึ่งมีวงจรการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันในแต่ละฤดูกาลและเป็นสาเหตุหลักในการเคลื่อนตัวของมวลดิน

ประเภทของแผ่นดินถล่มจำแนกโดยอาศัยชนิดของการเคลื่อนที่ ชนิดของมวลเคลื่อนที่ ธรรมชาติของการเคลื่อนที่ อัตราการเคลื่อนที่ และความชื้น ดัดแปลงจาก: Varnes, D.J. (1978)

แผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินถล่มประเทศไทย 54 จังหวัด 463 อำเภอ 1,984 ตำบล 15,559 หมู่บ้าน

แผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินถล่ม จังหวัดแม่ฮ่องสอน 7 อำเภอ 44 ตำบล 413 หมู่บ้าน

2. แผ่นดินไหว

แผ่นดินไหวเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของพื้นดิน เนื่องจากการปลดปล่อยพลังงานเพื่อระบายความเครียดที่สะสมไว้ภายในโลกออกมาอย่างฉับพลัน เพื่อปรับสมดุลของเปลือกโลกให้คงที่

การเกิดแผ่นดินไหว ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นที่ชั้นของเปลือกโลก โดยเปลือกโลกไม่ได้เป็นชั้นเดียวกันทั้งหมดแต่แตกออกเป็นหลายชั้นประกบกันคล้ายแผ่นจิกซอว์ โดยเปลือกโลกแบ่งเป็น 16 แผ่นใหญ่ คือ แผ่นเปลือกโลกยูเรเชีย (ประเทศไทยตั้งอยู่บนเปลือกโลกยูเรเชีย) แผ่นเปลือกโลกแปซิฟิก แผ่นเปลือกโลกอินเดีย แผ่นเปลือกโลกออสเตรเลีย แผ่นเปลือกโลกทะเลฟิลิปปินส์ แผ่นเปลือกโลกอเมริกาเหนือ แผ่นเปลือกโลกอเมริกาใต้ แผ่นเปลือกโลกแอฟริกา แผ่นเปลือกโลกแอนตาร์กติก แผ่นเปลือกโลกนาซคา แผ่นเปลือกโลกโคโคส แผ่นเปลือกโลกแคริบเบียน แผ่นเปลือกโลกฮวนเตฟูกา แผ่นเปลือกโลกอาหรับ และแผ่นเปลือกโลกสโคเซีย โดยการเกิดแผ่นดินไหวจะมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนเปลือกโลกต่างๆ โดยแบ่งตามลักษณะการเคลื่อนตัวสามารถแบ่งได้ 3 แบบคือ รอยเลื่อนปกติ รอยเลื่อนย้อน และรอยเลื่อนตามแนวระนาบ

ความร้ายแรงอันเนื่องมาจากแผ่นดินไหวสามารถบอกได้ในรูปของความรุนแรง และขนาดเป็นตัวเลขที่ทำให้สามารถเปรียบเทียบขนาดของแผ่นดินไหวต่างๆ กันได้

ความรุนแรงของแผ่นดินไหว เป็นผลกระทบของแผ่นดินไหวที่มีต่อความรู้สึกของคนต่อความเสียหายของอาคารและสิ่งก่อสร้าง และต่อสิ่งต่างๆ ของธรรมชาติ ความรุนแรงจะมากขึ้นอยู่กับระยะทางจากตำแหน่งศูนย์กลางแผ่นดินไหว ความรุนแรงของแผ่นดินไหว กำหนดได้จากความรู้สึกของอาการตอบสนองของผู้คน การเคลื่อนที่ของเครื่องเรือน เครื่องใช้ในบ้าน ความเสียหายของปล่องไฟ จนถึงขั้นที่ทุกสิ่งทุกอย่างพังพินาศ มาตราวัดความรุนแรงของแผ่นดินไหวเรียกว่า “มาตราเมอร์คัลลี” มี 12 ระดับ โดยมีหน่วยของระดับความรุนแรงเป็นตัวเลขโรมัน จากระดับความรุนแรงที่น้อยมากจนไม่สามารถรู้สึกได้

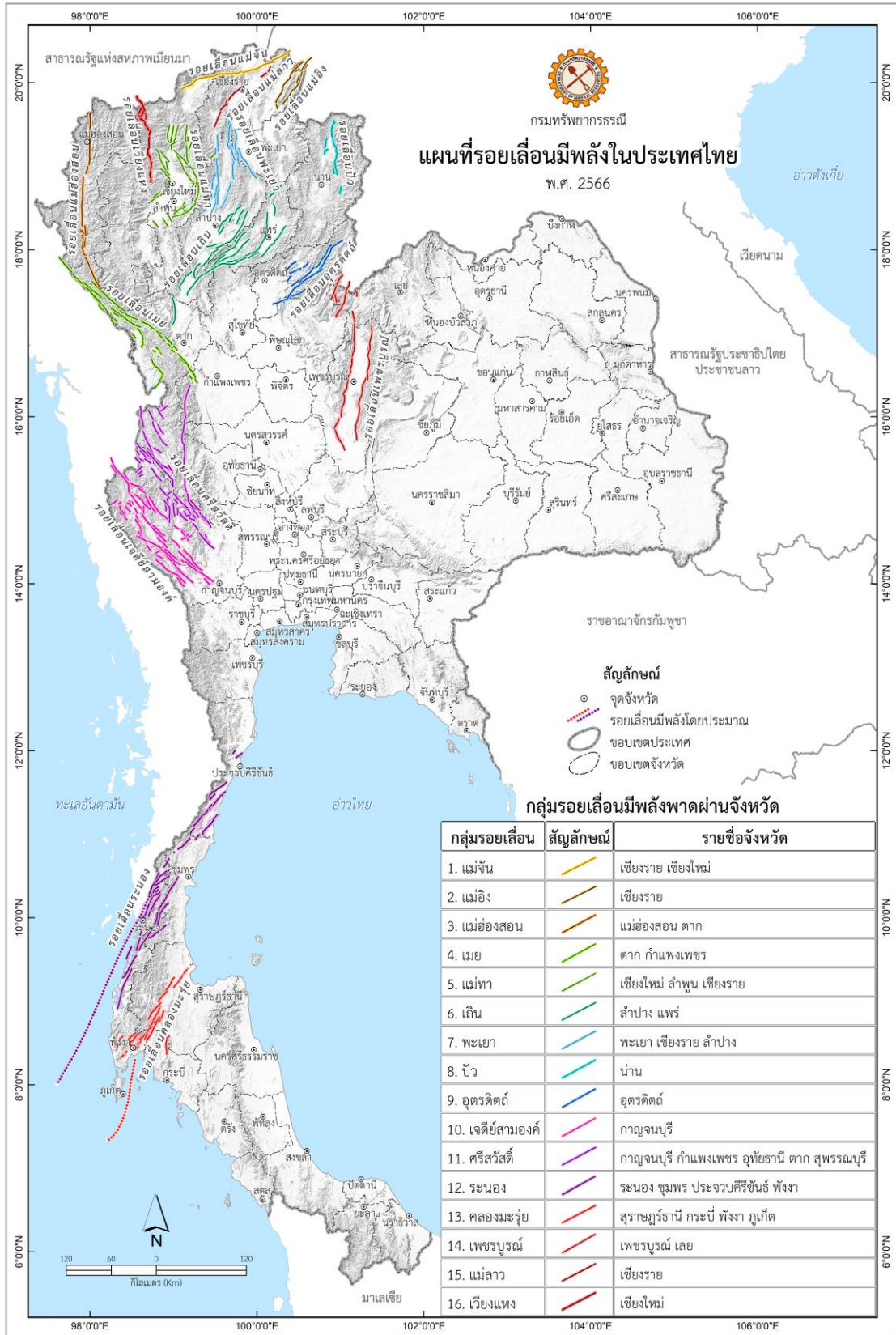
ขนาดของแผ่นดินไหว (USGS)	
น้อยกว่า 3.0	แผ่นดินไหวขนาดเล็กมาก (Micro)
3.0 - 3.9	แผ่นดินไหวขนาดเล็ก (Minor)
4.0 - 4.9	แผ่นดินไหวขนาดค่อนข้างเล็ก (Light)
5.0 - 5.9	แผ่นดินไหวขนาดปานกลาง (Moderate)
6.0 - 6.9	แผ่นดินไหวขนาดค่อนข้างใหญ่ (Strong)
7.0 - 7.9	แผ่นดินไหวขนาดใหญ่ (Major)
มากกว่า 8.0	แผ่นดินไหวขนาดใหญ่มาก (Great)

กรมทรัพยากรธรณีได้สำรวจรอยเลื่อนมีพลัง สามารถจัดกลุ่มรอยเลื่อนโดยอาศัยทิศทางการวางตัวและการเคลื่อนที่ได้ 3 แนว คือ กลุ่มรอยเลื่อนที่วางตัวในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ กลุ่มรอยเลื่อนที่วางตัวในทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงตะวันออกเฉียงใต้ และกลุ่มรอยเลื่อนที่วางตัวอยู่ในทิศเหนือ-ใต้ จำนวนทั้งสิ้น 16 กลุ่มรอยเลื่อน ครอบคลุม 23 จังหวัดของประเทศไทย ดังนี้ รอยเลื่อนแม่จัน รอยเลื่อนแม่ฮ่องสอน รอยเลื่อนแม่ฮ่องสอน รอยเลื่อนเวียงแหง รอยเลื่อนเมย รอยเลื่อนแม่ทา รอยเลื่อนเถิน รอยเลื่อนพะเยา รอยเลื่อนแม่ลาว รอยเลื่อนปัว รอยเลื่อนอุตรดิตถ์ รอยเลื่อนเพชรบูรณ์ รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ รอยเลื่อนเจดีย์สามองค์

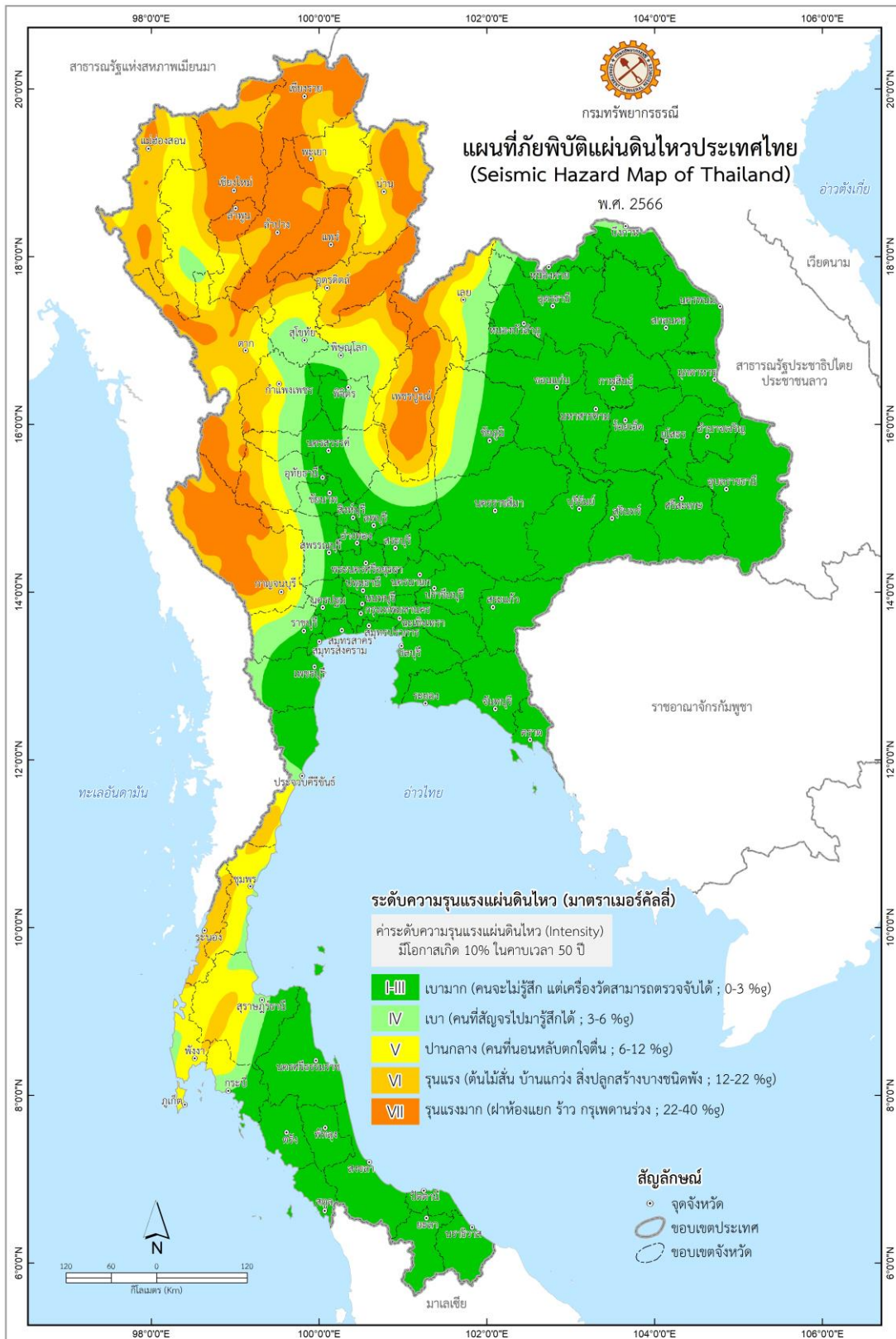
รอยเลื่อนระนอง และรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย นอกจากนี้กรมทรัพยากรธรณีได้จัดทำแผนที่ภัยพิบัติแผ่นดินไหวประเทศไทย ฉบับปี พ.ศ. 2566 แผนที่ภัยพิบัติแผ่นดินไหว (Seismic Hazard Map) มีประโยชน์โดยตรงในการกำหนดเกณฑ์ปลอดภัยในการก่อสร้างอาคารและระบบสาธารณูปโภค อันจะช่วยลดการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากภัยแผ่นดินไหวในอนาคต

ระดับ ความรุนแรง	ความรู้สึก/ความเสียหาย	ระดับ ความรุนแรง	ความรู้สึก/ความเสียหาย
I (1) ไม่รู้สึก	คนจะไม่รู้สึก แต่เครื่องวัด สามารถตรวจจับได้ 	VII (7) รุนแรงมาก	ฝ้าห้องแยก ราว กรุเพดานร่วง
II (2) เบามาก	คนที่มีความรู้สึกไว จะรู้สึกว่ามี แผ่นดินไหวเล็กน้อย 	VIII (8) ทำลาย	ตึกร้าว ต้องหยุดขับรถยนต์
III (3) เบา	คนที่อยู่กับที่ จะรู้สึกว่ามี แผ่นดินไหวเล็กน้อย 	IX (9) ทำลายล้าง	บ้านพังตามแถบ รอยแยกของแผ่นดิน ท่อน้ำขาดเป็นตอน ๆ
IV (4) เบา	คนส่วนใหญ่รู้สึกได้ 	X (10) พินาศ	แผ่นดินถล่ม ตึกแข็งแรงพัง รางรถไฟคดโค้ง ดินลาดเขาเคลื่อนตัว หรือถล่ม
V (5) ปานกลาง	คนที่นอนหลับ ตกใจตื่น 	XI (11) พินาศ	ตึกถล่ม สะพานขาด ทางรถไฟ ท่อน้ำ และสายไฟใต้ดินเสียหาย แผ่นดินถล่ม น้ำท่วม
VI (6) รุนแรง	ต้นไม้ล้ม บ้านแกว่ง สิ่งปลูกสร้าง บางชนิดพัง 	XII (12) พินาศ	ทุกสิ่งทุกอย่าง บนพื้นดินแถบนั้น เสียหายโดยสิ้นเชิง พื้นดินเคลื่อนตัว เป็นลูกคลื่น

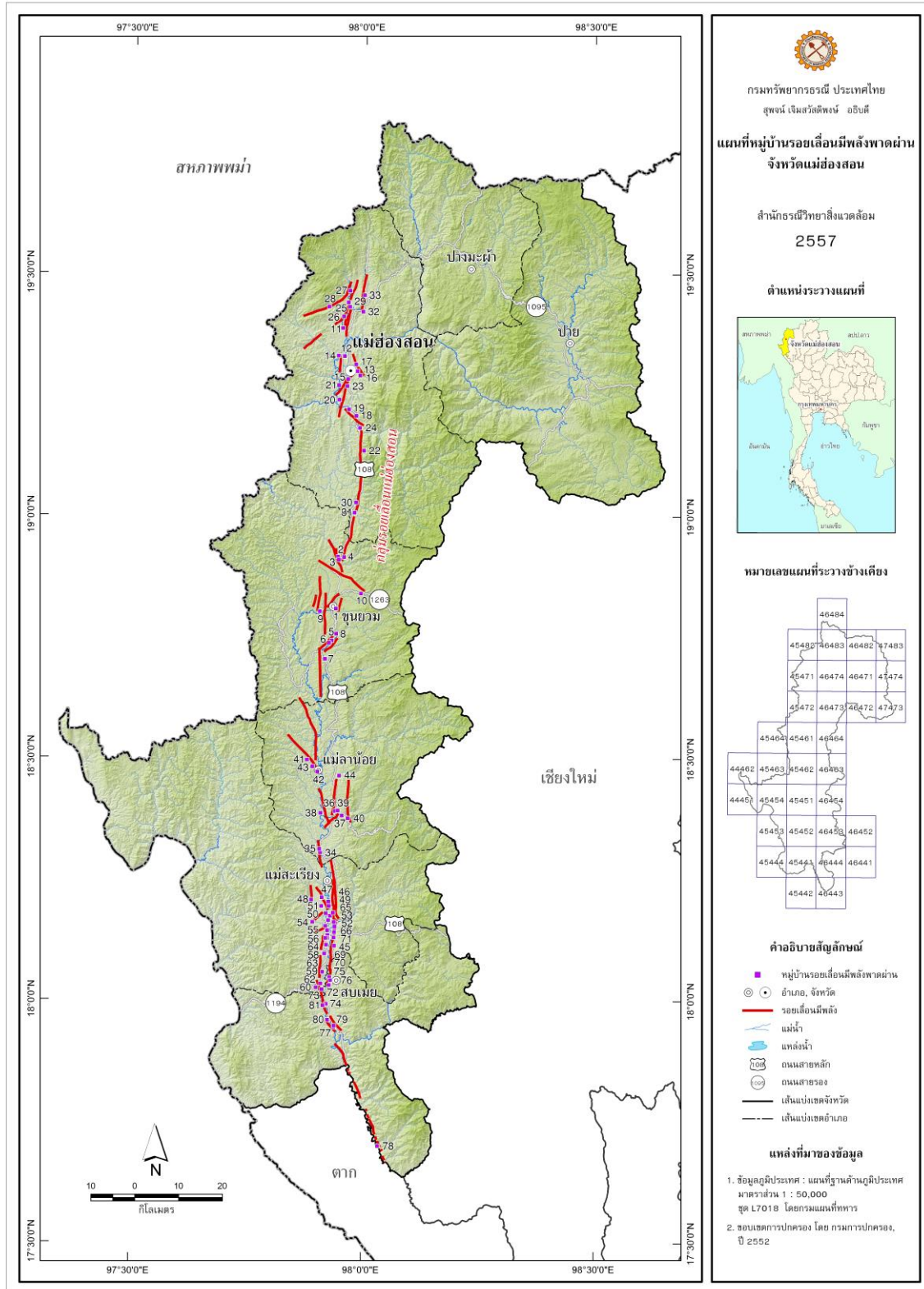
ระดับความรุนแรงของแผ่นดินไหวตามมาตราเมอร์คัลลี

แผนที่รอยเลื่อนมีพลังในประเทศไทย

แผนที่ภัยพิบัติแผ่นดินไหวประเทศไทย

แผนที่หมู่บ้านรอยเลื่อนมีพลังภาคผ่าน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 อำเภอ 18 ตำบล 65 หมู่บ้าน

3. ทลุมยูป

หลุมยุบเป็นธรณีพิบัติภัยที่เกิดขึ้นในภูมิภาคประเทศแบบคาสต์ มีหินรองรับอยู่ใต้ผิวดินเป็นหินจำพวก ทรายน้ำ ได้แก่ หินปูน หินโดโลไมต์ เกลือหิน และยิปซัม เมื่อหินเกิดการละลายพร้อมทั้งมีกระบวนการอื่น เกิดร่วมด้วย เช่น การกัดกร่อน การผุพังการชะล้างพังทลายจะเร่งให้ชั้นดินชั้นหินที่เคยมีเคลื่อนหายออกไปจาก ที่เดิมจนเกิดเป็นโพรงถ้าใต้ดินขึ้นมาแทนที่ เมื่อเพดานโพรงถ้าบางลงจนไม่สามารถแบกรับน้ำหนักพื้นผิวด้านบนได้ จะยุบตัวลงสู่ด้านล่างและปรากฏให้เห็นเป็นหลุมกว้างบนผิวดิน

การจำแนกชนิดของหลุมยุบ

1) หลุมยุบที่เกิดจากกระบวนการละลาย ชั้นหินปูนหรือหินที่ละลายน้ำได้จะถูกชะล้างและ พังทลายได้มากที่สุดในบริเวณที่น้ำสัมผัสกับพื้นผิวของหิน การละลายอย่างรวดเร็วมักเกิดขึ้นโดยเฉพาะบริเวณที่มี รอยแตก รอยแยก รอยเลื่อน แนวชั้นหิน และในพื้นที่ที่มีความผันผวนของระดับน้ำใต้ดินและน้ำผิวดิน ปริมาณ น้ำฝน และน้ำผิวดินไหลซึมผ่านแนวรอยแตกในหินปูนหรือหินคาร์บอเนตที่ละลายน้ำจะถูกพัดพาออกจาก พื้นผิวและค่อยๆ ซึมหายไปทีละน้อย

2) หลุมยุบที่เกิดจากการทรุดตัว จะค่อยๆ พัฒนาขึ้นโดยที่ตะกอนปิดทับค่อยๆ ไหลผ่านลงสูงแนว แตกหรือช่องว่างในชั้นหินจนทำให้ผิวดินค่อยๆ มีการยุบตัว และพัฒนาจนกลายเป็นหลุมยุบ ในที่สุดหลุมยุบ ชนิดนี้จะเกิดจากการยุบตัวของขนาดเล็กและใช้ระยะเวลาในการขยายเป็นหลุมยุบขนาดใหญ่ ดังนั้นหากขาด การสังเกตจะไม่สามารถรู้ได้ว่าการยุบตัว

3) หลุมยุบที่เกิดจากการพังทลายของชั้นหินชั้นดิน จะเกิดขึ้นอย่างกะทันหันก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงมักเกิดขึ้นในพื้นที่มีตะกอนปิดทับจำพวกดินเหนียวปะปนอยู่จำนวนมากหรือชั้นหินปิดทับอยู่บน ช่องโพรงถ้าไม่หนา กระบวนการที่เกี่ยวข้อง เช่น การละลาย การระบายน้ำ การกัดเซาะเป็นโพรงและ การยุบตัวหรือพังถล่มลงสู่โพรงถ้าใต้พื้นดินก่อให้เกิดหลุมที่มีขอบหลุมลึกและชัน รวมทั้งหลุมยุบที่เกิดจากการ ไหลของน้ำใต้ดิน เนื่องจากการไหลของน้ำใต้ดินเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของตะกอน ที่ยังไม่แข็งตัวและพาตะกอนที่ถูกกร่อนไหลไปพร้อมกับน้ำบาดาล โดยสังเกตได้จากร่องรอยของน้ำไหล ที่ปรากฏมักไหลลงสู่ลำห้วยและลักษณะของตะกอนที่ปิดทับอยู่ด้านบนสุดของพื้นจำพวกตะกอนทราย เนื้อหยาบมากที่มีความร่วนและพรุนสูงจึงถูกพัดพาไปพร้อมการไหลของน้ำได้ง่าย เมื่อโดนกระตุ้นด้วยแรง ที่มากกว่าปกติหรือน้ำใต้ดินที่มากขึ้นจึงทำให้เกิดการพังทลายได้ ปัจจัยเหล่านี้ยังบ่งชี้โอกาสที่จะเกิดขยายตัว ของหลุมยุบและการพังทลายเพิ่มขึ้นได้

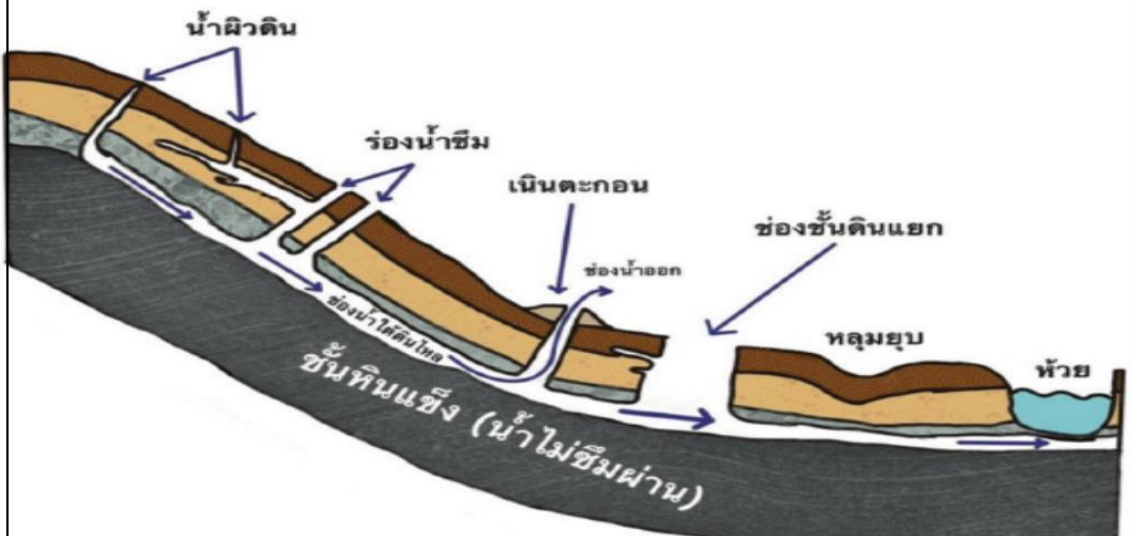
หลุมยุบที่เกิดจากกระบวนการละลาย (Dissolution sinkhole)

หลุมยุบที่เกิดจากการทรุดตัว (Subidence sinkhole)

หลุมยุบที่เกิดจากการพังถล่มหรือพังทลายของชั้นหินชั้นดิน (Collapse sinkhole)

หลุมยุบที่เกิดจากการไหลของน้ำใต้ดิน (Collapse sinkhole from groundwater flow)

(USGS,1999)

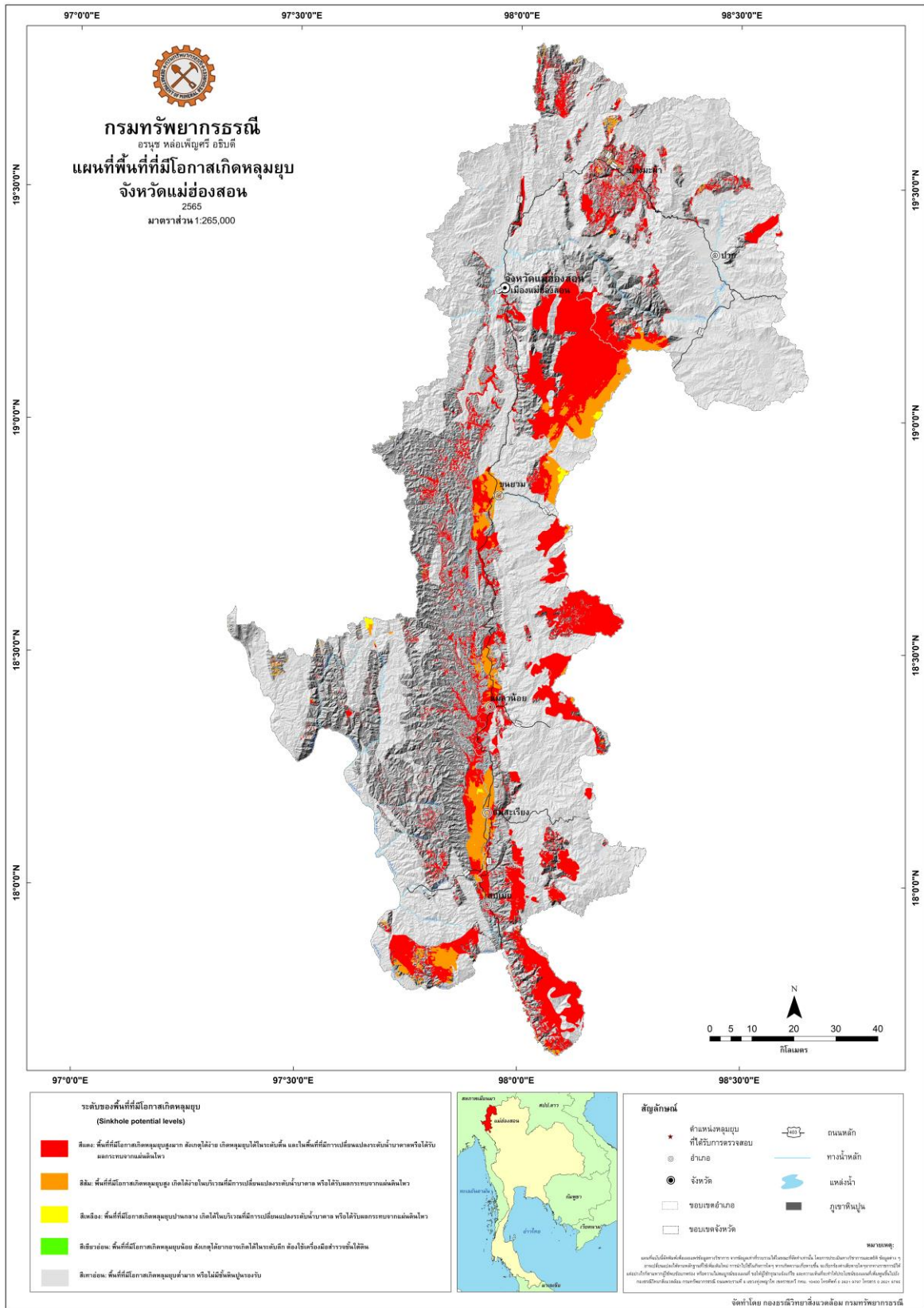
แบบจำลองการเกิดหลุมยุบ

พื้นที่มีโอกาสเกิดหลุมยุบในประเทศไทย ประกอบด้วย 1) พื้นที่ที่ถูกรองรับด้วยชั้นหินปูนอยู่ด้านใต้ มีพื้นที่เสี่ยงภัยหลุมยุบ จำนวนทั้งสิ้น 49 จังหวัด 339 อำเภอ 1,583 ตำบล ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก 2) พื้นที่ราบที่มีชั้นทรายร่วนและไถ้แม่ น้ำลำธาร โดยเป็นพื้นที่ที่ชั้นทรายรองรับอยู่ ซึ่งเป็นตะกอนที่จับตัวยังไม่แน่น 3) พื้นที่ถูกรองรับด้วยชั้นเกลือหิน ครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ เช่น จังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ชัยภูมิ ขอนแก่น สกลนคร อุดรธานี หนองคาย และนครพนม

พื้นที่มีโอกาสเกิดหลุมยุบจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวน 7 อำเภอ 42 ตำบล ดังนี้

ที่	อำเภอ	ตำบล
1.	อ.เมืองแม่ฮ่องสอน	ต.ห้วยปูลิง ต.ห้วยผา ต.ห้วยโป่ง ต.ปางหมู ต.ผาบ่อง ต.หมอกจำแป่
2.	อ.แม่ลาน้อย	ต.แม่โถ ต.ขุนแม่ลาน้อย ต.แม่नाจาก ต.สันติคีรี ต.ห้วยห้อม ต.แม่ลาหลวง ต.ท่าผาป้อม ต.แม่ลาน้อย
3.	อ.แม่สะเรียง	ต.ป่าแป๋ ต.แม่หะเซ ต.แม่สะเรียง ต.แม่ยวม ต.แม่คง ต.เสาหิน ต.บ้านกาศ
4.	อ.ขุนยวม	ต.แม่อุคอ ต.แม่ยวมน้อย ต.เมืองปอน ต.ขุนยวม ต.แม่เงา ต.แม็ก
5.	อ.ปางมะผ้า	ต.สบป่อง ต.ถ้ำลอด ต.นาปู่ป้อม ต.ปางมะผ้า
6.	อ.ปาย	ต.ทุ่งยาว ต.แม่ฮี้ ต.เมืองแปง ต.แม่नाเติง ต.เวียงเหนือ
7.	อ.สบเมย	ต.กองก่อย ต.ป่าโปง ต.แม่สวด ต.แม่สามแลบ ต.แม่สามแลบ ต.แม่คะตวน

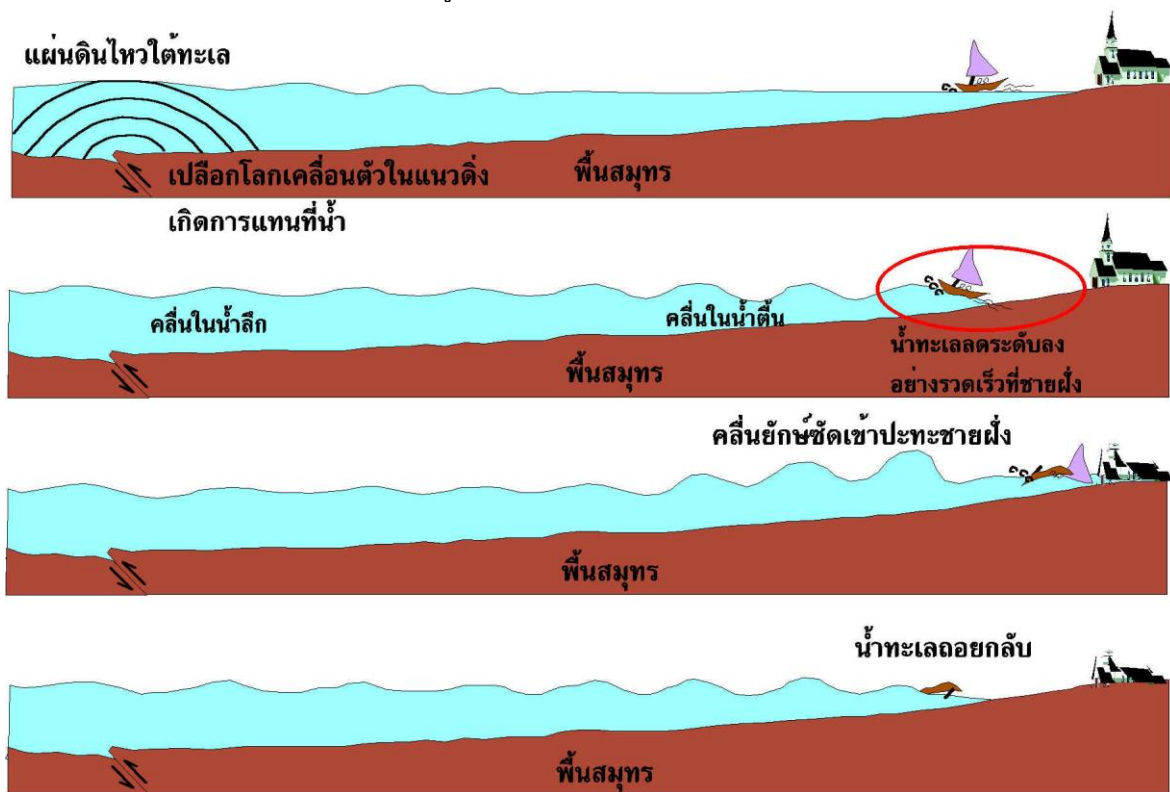

แผนที่พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดหลุมยุบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 7 อำเภอ 42 ตำบล

4. สึนามิ

ส่วนใหญ่เกิดจากแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทรที่มีระดับความรุนแรงมักเกิดขึ้นบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหว เช่น พื้นที่รอบๆ มหาสมุทรแปซิฟิกที่เรียกกันว่า “วงแหวนไฟ” คลื่นสึนามินั้นมีความยาวคลื่นหรือระยะระหว่างสันคลื่นยาวมาก ในระหว่างที่คลื่นสึนามิเคลื่อนที่อยู่ในมหาสมุทรช่วงที่เป็นทะเลลึก คลื่นจะมีลักษณะเป็นคลื่นใต้น้ำ ที่เห็นเป็นเพียงระลอกคลื่นสูงราว 30 เซนติเมตร ถึง 1 เมตร เท่านั้น บางครั้งผู้ที่อยู่บนเรือเดินสมุทรอาจไม่รู้สึกรู้สียงหรือสังเกตถึงการเคลื่อนตัวของคลื่นได้ แต่เมื่อคลื่นสึนามิเคลื่อนที่เข้าหาฝั่งสู่เขตนํ้าตื้น คลื่นจะเคลื่อนที่ช้าลง ในขณะที่ความสูงของยอดคลื่นกลับยิ่งทวีสูงขึ้น และมีพลังทำลายล้างสูง

คลื่นสึนามิมิ่ลักษณะต่างจากคลื่นที่เกิดจากกระแสลมบริเวณชายฝั่งทะเล กล่าวคือ คลื่นที่เกิดจากลมจะมีลักษณะเป็นคลื่นแบบม้วนตัวตามกระแสลม ส่วนคลื่นสึนามิจะเป็นคลื่นแบบแนวตรงยาวและไม่มีความสัมพันธ์กับทิศทางของกระแสลม คลื่นสึนามิที่เกิดจากแผ่นดินไหวในทะเลอาจจะเคลื่อนที่ด้วยความเร็วระหว่าง 500-800 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ขึ้นอยู่กับขนาดของแผ่นดินไหว

แบบจำลองการเกิดสึนามิ

บทที่ 3

พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

ตำบลแม่नाเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย ตั้งอยู่ห่างที่ว่าการอำเภอปายไปทางทิศเหนือ ประมาณ 3 กิโลเมตร ตั้งอยู่ห่างที่ว่าการจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 114 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 286.22 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 178,887.50 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง ตำบลเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเวียงใต้ ตำบลแม่มาเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลเวียงเหนือ มีสถานะทางการบริหารเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลเวียงเหนือ แบ่งเป็น

10 หมู่บ้าน คือ

หมู่ 1 บ้านโป่ง

หมู่ 2 บ้านใหม่

หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น

หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย (มี 6 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านปายสองแ่ง กลุ่มบ้านหัวปาย กลุ่มบ้านเมืองน้อย กลุ่มบ้านหัวยุง กลุ่มบ้านกุงจอง และกลุ่มบ้านหัวยั้งเต่า)

หมู่ 5 บ้านโฮ้ง

หมู่ 6 บ้านหัวย้ง (มี 2 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านหัวย้ง และกลุ่มบ้านป่าซาง) หมู่ 7 บ้านหัวแม่เมือง

หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ

หมู่ 10 บ้านหัวยั้งเฮี้ยะ

จำนวนประชากรทั้งหมด 3,711 คน แยกเป็นชาย 1,925 คน หญิง 1,786 คน มีครัวเรือน 1,077 ครัวเรือน (ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน แบ่งเป็นพื้นที่ประเภทต่างๆ ดังนี้ พื้นที่ชุมชนในหมู่บ้านต่างๆ เช่น ที่ตั้งบ้านเรือน สถานที่ราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา ซึ่งตั้งกระจายกระจายในพื้นที่ของตำบล พื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ ข้าวโพด ไร่ ไร่ ไร่ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และพื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน แหล่งน้ำ ฯลฯ

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเวียงเหนือ ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบระหว่างหุบเขา มีความสูงตั้งแต่ 200 – 2,200 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90.50 เป็นทิวเขาสูง สลับซับซ้อนที่เรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ขนานกัน และพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีพื้นที่ป่าประมาณ 6,976,650 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 88.02 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ราบที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานและเพาะปลูก มีเพียงร้อยละ 9.50 มีลักษณะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างภูเขาและริมลำน้ำ มีความสูงเฉลี่ย 200 – 400 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ส่วนลักษณะภูมิประเทศของตำบลเวียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา มีป่าไม้หลายชนิดคิดเป็นร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด

พื้นที่ในส่วนที่เหลือเป็นที่พื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปายและแพรกสาขา มีลักษณะเป็นที่ราบระหว่างภูเขาสูงชันตามแนวเวลาน้ำ มียอดเขาที่สำคัญ ได้แก่ สันตอยหลวง ดอยผักกูด ดอยธาตุ ดอยห้วยเมียง ดอยฮิด ดอยผีลู ดอยกิวแดง ดอยหินกอง ดอยเจดีย์ ดอยห้วยลึก ดอยพระบาท ดอยป่าดา ดอยสันขวาง ดอยขุนห้วยรุ ดอยสามหมื่น ดอยนาอ่อน ดอยแม่เมือง ดอยบ่อไคร้ และดอยสันห้วยปู

4. ลักษณะทางน้ำ

ลักษณะทางน้ำของตำบลเวียงเหนือ มีทางน้ำหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำปาย ห้วยลึก ห้วยหินแห่ ห้วยไร่ ห้วยฮาก ห้วยกิวหน่อ ห้วยโป่ง ห้วยผา ห้วยงู ห้วยน้อย ห้วยหก ห้วยเขียด ห้วยหอม ห้วยขาน ห้วยพระบาท ห้วยป่าดา ห้วยนาอ่อน ห้วยป่าจ้ำ ห้วยเฮี้ยะ ห้วยข้างเฒ่า ห้วยข้างแก้ว ห้วยโป่งผาแลบ ห้วยอู่ดี แม่น้ำของ ห้วยพระบาท น้ำแม่เมืองหลวง

แม่น้ำปาย ต้นกำเนิดจากสันตอยหลวง เกิดจากน้ำปายแงขวา ไหลจากทิศเหนือไปทางทิศใต้และน้ำปายแงซ้าย ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลรวมกันเป็น แม่น้ำปาย ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 4 กลุ่มปายสองแงและกลุ่มห้วยปาย หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ จากนั้นเปลี่ยนทิศทางการไหลเป็นทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ เปลี่ยนทิศทางการไหลเป็นทิศเหนือไปทางทิศใต้ ไหลผ่าน หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น หมู่ 1 บ้านโป่ง หมู่ 5 บ้านโฮ้ง มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยลึก ห้วยหินแห่ ห้วยไร่ ห้วยฮาก ห้วยกิวหน่อ ห้วยโป่ง ห้วยผา ห้วยงู ห้วยน้อย ห้วยหก ห้วยเขียด ห้วยหอม ห้วยขาน ห้วยพระบาท ห้วยป่าดา ห้วยนาอ่อน ห้วยป่าจ้ำ ห้วยเฮี้ยะ ห้วยข้างเฒ่า ห้วยข้างแก้ว ห้วยโป่งผาแลบ ห้วยอู่ดี แม่น้ำของ ห้วยพระบาท น้ำแม่เมืองหลวง

ห้วยผา ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตก ไหลผ่านด้านทิศใต้ของ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศใต้ของ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย

ห้วยงู ต้นกำเนิดจากดอยผักกูด ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย กลุ่มบ้านห้วยงู ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศใต้ของ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย กลุ่มบ้านห้วยงู

ห้วยหก ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่านด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ 6 บ้านห้วยหก ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยเขียด ห้วยหอม ห้วยขาน

ห้วยหอม ต้นกำเนิดจากดอยผีลู ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่านด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ 6 บ้านห้วยหก ไหลบรรจบห้วยหก ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ 6 บ้านห้วยหก มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยเขียด

ห้วยเขียด ต้นกำเนิดจากดอยผีลู ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่านกลางหมู่บ้านของ หมู่ 6 บ้านห้วยหก ไหลบรรจบห้วยหอมด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ 6 บ้านห้วยหก

ห้วยข้างเฒ่า ต้นกำเนิดจากดอยแม่เมืองและดอยนาอ่อน เกิดจากห้วยชะมะกุ่ม ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห้วยเฮี้ยะ ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกห้วยปูจ้ำ ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตก และห้วยนาอ่อน ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลรวมกันเรียกว่า ห้วยข้างเฒ่า ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไหลผ่านด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ 4 กลุ่มบ้านข้างเฒ่า ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ หมู่ 4 กลุ่มบ้านข้างเฒ่า

ห้วยป่าตา ต้นกำเนิดจากตอยป่าตา ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลผ่านด้านทิศตะวันออกของ หมู่ 4 กลุ่มห้วยข้างเฒ่า ไหลบรรจบห้วยข้างเฒ่าด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ 4 กลุ่มบ้านห้วยข้างเฒ่า

ห้วยไม้บัง ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไหลผ่านกลางหมู่บ้านไหล บรรจบแม่น้ำปายด้านทิศเหนือของ หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น

ห้วยพระบาท ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 1 บ้านโป่ง ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 1 บ้านโป่ง

น้ำแม่เมืองหลวง ต้นกำเนิดจากตอยสามหมื่น ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศ ตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย มีแพรงสาขาที่สำคัญ ได้แก่ น้ำแม่งุม น้ำแม่เมืองน้อย ห้วยหยวก

5. ลักษณะธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย ประกอบด้วย หินอัคนี จำพวกหินแกรนิต หินตะกอน จำพวก หินกรวดมนกึ่งแข็งตัว หินทราย หินดินดาน หินปูน ตะกอนน้ำพา ประกอบด้วย กรวด และทรายปนดินเหนียว ชั้นตะกอนที่ยังไม่แข็งตัว ประกอบด้วย กรวด ทรายปนดินเหนียว และแม่รัง

พบหินแกรนิต เนื้อหยาบ เนื้อเป็นดอก ในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย

พบหินกรวดมนกึ่งแข็งตัวในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านใหม่ และหมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

พบหินปูนเนื้อดิน สีเทา ในพื้นที่ หมู่ 7 บ้านหัวแม่เมือง

พบหินปูนเนื้อโคลไรต์ สีเทา ในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย หมู่ 6 บ้านห้วยหก หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ

พบหินดินดาน สีน้ำตาล ในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย หมู่ 6 บ้านห้วยหก หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

พบหินทราย สีน้ำตาล ในพื้นที่ หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ

พบตะกอนน้ำพา ประกอบด้วย กรวด ทราย และทรายปนดินเหนียว ในพื้นที่ หมู่ 1 บ้านโป่ง หมู่ 5 บ้านโฮ้ง และหมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

พบชั้นตะกอนที่ยังไม่แข็งตัว ประกอบด้วย กรวด ทรายปนดินเหนียว และแม่รัง หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น

ลักษณะของหินดินดาน ในพื้นที่หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย

ลักษณะของหินดินดาน ในพื้นที่หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

ลักษณะของหินทราย ในพื้นที่หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ

6. ลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ภายใต้กรอบสภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านที่มีโอกาสได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน ในพื้นที่ตำบลเวียงเหนือ จำนวน 10 หมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

หมู่ 1 บ้านโป่ง มีบ้านเรือนสร้างอยู่บนเนินเขา และที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างติดแม่น้ำปาย และติดคอกสะพาน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 2 บ้านใหม่ มีบ้านเรือนสร้างบ้านอยู่บนสันเขา และมีบ้านเรือนบางส่วนที่สร้างบ้านติดคลองส่งน้ำแม่เมืองหลวง เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น มีบ้านเรือนสร้างบนเนินเขา และที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย มีบ้านเรือนสร้างอยู่บนสันเขา ไหล่เขา ขวางร่องเขา กองดินถล่มโบราณ และที่ลาดเชิงเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 5 บ้านโฮ้ง มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขาและที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 6 บ้านห้วยหก มีบ้านเรือนสร้างบนที่ราบระหว่างหุบเขา สร้างบนกองดินถล่มโบราณ และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 7 บ้านหัวแม่เมือง มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างอยู่ไหล่เขา ที่ลาดเชิงเขา และบนเนินเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา และที่ลาดเชิงเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนไหล่เขา สร้างบ้านเรือนบนกองดินถล่มโบราณ และที่ลาดเชิงเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน พื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ มีบ้านเรือนสร้างอยู่บนเนินเขา ที่ลาดเชิงเขา มีบ้านเรือนบางส่วนที่สร้างบ้านติดร่องห้วย สร้างติดแม่น้ำปาย และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน พื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่ม และน้ำป่าไหลหลาก

ตารางสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
1	บ้านโป่ง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
2	บ้านใหม่	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
3	บ้านตาลเจ็ดต้น	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
4	บ้านเมืองน้อย	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
5	บ้านโฮ่ง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
6	บ้านห้วยหก	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
7	บ้านหัวแม่เมือง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
8	บ้านศรีดอนชัย	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
9	บ้านกิวหน่อ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
10	บ้านห้วยเฮี้ยะ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

สร้างบ้านเรือนตามลาดไหล่เขา บริเวณหมู่ 4 บ้านเมืองน้อย

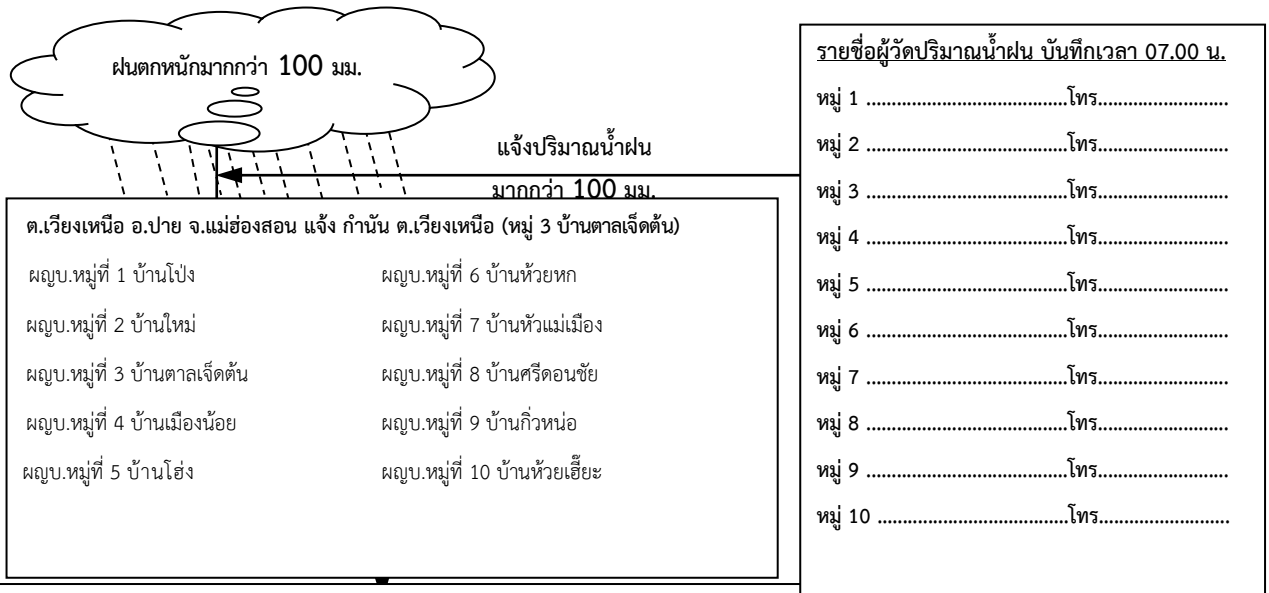

สร้างบ้านเรือนใกล้ทางน้ำ บริเวณหมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย

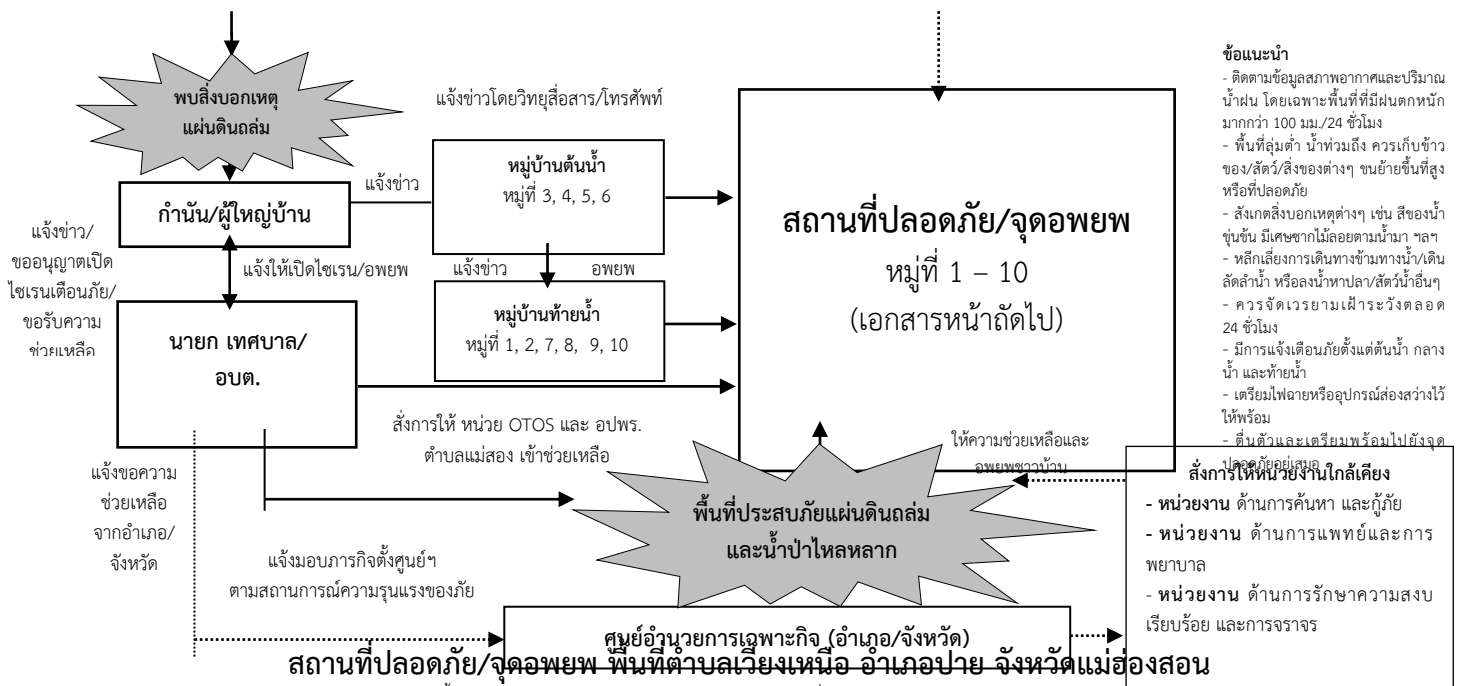
สร้างบ้านเรือนตามลาดไหล่เขา บริเวณหมู่ 9 บ้านกิวหน่อ

แผนผังเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเรื่องแผ่นดินถล่ม
(ลุ่มน้ำแม่ปายตอนบน ต.เวียงเหนือ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน)

จุดเฝ้าระวัง ต.เวียงเหนือ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แม่น้ำปาย ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย กลุ่มปายสองแฉ่งและกลุ่มห้วยปาย หมู่ 9 บ้านกิวหน่อ หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ หมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น หมู่ 1 บ้านโป่ง หมู่ 5 บ้านโฮ้ง ห้วยผา ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย ห้วยงู หมู่ 4 บ้านเมืองน้อย กลุ่มบ้านห้วยงู ห้วยหก ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านห้วยหก หมู่ 10 บ้านห้วยเฮี้ยะ ห้วยหอม ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านห้วยหก ห้วยเจียด ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านห้วยหก ห้วยข้างเต่า ไหลผ่านหมู่ 4 บ้านเมืองน้อย กลุ่มบ้านข้างเต่า ห้วยป่าคา ไหลผ่านหมู่ 4 กลุ่มห้วยข้างเต่า ห้วยไม้บัง ไหลผ่านหมู่ 3 บ้านตาลเจ็ดต้น ห้วยพระบาท ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลผ่าน หมู่ 1 บ้านโป่ง ไหลบรรจบแม่น้ำปายด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 1 บ้านโป่ง น้ำแม่เมืองหลวง ไหลผ่าน หมู่ 8 บ้านศรีดอนชัย ไหลบรรจบแม่น้ำปาย

- ข้อแนะนำ**
- ติดตามข้อมูลสภาพอากาศและปริมาณน้ำฝน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีฝนตกหนักมากกว่า 100 มม./24 ชั่วโมง
  - พื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำท่วมถึง ควรเก็บข้าวของ/สัตว์/สิ่งของต่างๆ ขนย้ายขึ้นที่สูงหรือที่ปลอดภัย
  - สังเกตสิ่งบอกเหตุต่างๆ เช่น สีของน้ำขุ่นข้น มีเศษซากไม้ลอยตามน้ำ ฯลฯ
  - หลีกเลี่ยงการเดินทางข้ามทางน้ำ/เดินลัดลำน้ำ หรือลงน้ำหาปลา/สัตว์น้ำอื่นๆ
  - ควรจัดเวรยามเฝ้าระวังตลอด 24 ชั่วโมง
  - มีการแจ้งเตือนภัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ
  - เตรียมไฟฉายหรืออุปกรณ์ส่องสว่างไว้ให้พร้อม
  - สัตว์และเครื่องมือพร้อมไปยังจุดปลอดภัย

- สั่งการให้หน่วยงานใกล้เคียง**
- หน่วยงาน ด้านการค้นหา และกู้ภัย
  - หน่วยงาน ด้านการแพทย์และการพยาบาล
  - หน่วยงาน ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการจราจร

หมายเหตุ : หากสถานการณ์ของภัยพิบัติรุนแรงขึ้นให้รายงานและขอความช่วยเหลือจากผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งการให้ ปก. เข้าช่วยเหลือ /ประสานหน่วยงาน พ.ส. เข้าช่วยเหลือ

หมู่ที่	บ้าน	สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพ
หมู่ที่ 1	บ้านโป่ง	วัดบ้านโป่ง
หมู่ที่ 2	บ้านใหม่	โรงเรียนบ้านเวียงเหนือ
หมู่ที่ 3	บ้านตาลเจ็ดต้น	รีสอร์ทบนดอย
หมู่ที่ 4	บ้านเมืองน้อย	ฐานปฏิบัติการป่าสองแ่ง/วัดพระธรรมจาริก
หมู่ที่ 5	บ้านโฮ้ง	โรงเรียนบ้านเวียงเหนือ
หมู่ที่ 6	บ้านห้วยหก	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง
หมู่ที่ 7	บ้านหัวแม่เมือง	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8	บ้านศรีดอนชัย	องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ
หมู่ที่ 9	บ้านกิวหน่อ	สำนักสงฆ์บ้านกิวหน่อ
หมู่ที่ 10	บ้านห้วยเฮี้ยะ	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง

บทที่ 4

พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

ตำบลแม่नाเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

ตำบลแม่नाเติง อำเภอปาย อยู่ห่างจากตัวอำเภอปายประมาณ 4 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 317 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 198,125 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียร์มาร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งยาวและตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลถ้ำลอดและตำบลสบป่อง อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลแม่नाเติง มีฐานะการบริหารเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแม่नाเติง แบ่งออกเป็น 11 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ 1 บ้านแม่नाเติงนอก

หมู่ที่ 2 บ้านแม่नाเติงใน

หมู่ที่ 3 บ้านม่วงสร้อย (มีกลุ่มบ้านคือ กลุ่มบ้านม่วงสร้อยและกลุ่มบ้านปายาง)

หมู่ที่ 4 บ้านหมอแปง (มีกลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านหมอแปงและกลุ่มบ้านยะโป้)

หมู่ที่ 5 บ้านแม่ของ

หมู่ที่ 6 บ้านนาจลอง

หมู่ที่ 7 บ้านปางแปก

หมู่ที่ 8 บ้านแม่ณะ

หมู่ที่ 9 บ้านดอยผีลู (มีกลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านน้ำปลาแดง กลุ่มบ้านดอยผีลู และกลุ่มบ้าน ในของ)

หมู่ที่ 10 บ้านไทรงาม

หมู่ที่ 11 บ้านนาจลองใหม่

มีจำนวนประชากรทั้งหมด 6,398 คน แยกเป็นชาย 3,250 คน หญิง 3,148 คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,510 ครัวเรือน (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลแม่नाเติง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน)

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน แบ่งเป็นพื้นที่ประเภทต่างๆ ดังนี้ พื้นที่ชุมชนในหมู่บ้านต่างๆ เช่น ที่ตั้งบ้านเรือน สถานที่ราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา ซึ่งตั้งกระจายในพื้นที่ยของตำบล พื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ ไร่ ไร่ข้าวโพด ไร่ข้าวโพด ไร่ พริก ส้ม ลิ้นจี่ และมะม่วง พื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และพื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน แหล่งน้ำ ฯลฯ

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบระหว่างหุบเขา มีความสูงตั้งแต่ 100 - 2,200 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90.50 เป็นทิวเขาสูง สลับซับซ้อนที่เรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน และพื้นที่ ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีพื้นที่ป่าประมาณ 6,976,650 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 88.02 ของพื้นที่จังหวัด พื้นที่ราบที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่น

ฐานและเพาะปลูก มีเพียงร้อยละ 9.50 มีลักษณะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างภูเขาและแม่น้ำ มีความสูงเฉลี่ย 200 – 400 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และพื้นที่ต่ำลุ่มแม่น้ำแดง มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่เอียงเขาสูงสลับซับซ้อนล้อมรอบทั้งตำบล มียอดเขาที่สำคัญ คือ ดอยฝักกูด ดอยฮั่น ดอยกั่วลม และดอยจิกจ้อง ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตำบลเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำแม่ของและที่ราบลุ่มริมน้ำปาย มีทางน้ำสายหลักสายสำคัญ คือ น้ำแม่ของและน้ำปาย

4. ลักษณะทางน้ำ

ลักษณะทางน้ำของตำบลแม่มาเต็ง มีรูปแบบทางน้ำแบบกึ่งไม้ เป็นลักษณะโครงข่ายการระบายน้ำที่ลำน้ำสาขา ไหลลงมารวมกันกับลำน้ำสายหลัก ดูคล้ายกับกึ่งไม้ มักเกิดขึ้นบริเวณที่มีโครงสร้างหินแบบเดียวกัน มุมของลำน้ำที่ไหลมาเชื่อมกันมักเป็นมุมแหลม ซึ่งมีทางน้ำสายสำคัญ คือ

น้ำแม่ของ เกิดจากการไหลรวมกันของลำห้วย 2 สาย คือ ห้วยน้ำของน้อย ซึ่งไหลมาจากทางด้านทิศเหนือไปทางด้านทิศใต้ และห้วยน้ำปาลามุง ซึ่งมีพื้นที่ต้นน้ำมาจากดอยฝักกูด ไหลจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทั้งสองลำห้วยไหลมารวมกันเป็นน้ำแม่ของทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 9 กลุ่มบ้านในของ น้ำแม่ของไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 10 บ้านไทรงามผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 8 บ้านแม่ณะ ผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน ผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 1 บ้านแม่มาเต็งใน ผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 5 บ้านแม่ของ และผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 6 บ้านนาจลอง ก่อนไหลบรรจบกับน้ำปายทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 5 บ้านแม่ของ

ห้วยน้ำปาลามุง มีพื้นที่ต้นน้ำจากดอยฝักกูด ไหลจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 9 กลุ่มบ้านน้ำปาลามุง ผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 9 กลุ่มบ้านในของ ก่อนไหลบรรจบกับน้ำแม่ของทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 9 กลุ่มบ้านในของ

ห้วยปางแปก มีพื้นที่ต้นน้ำมาจากดอยกั่วลม ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 7 บ้านปางแปก และไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 8 บ้านแม่ณะ และมีห้วยน้ำขุน ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลมาบรรจบกับห้วยปางแปก ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 8 บ้านแม่ณะ ทั้งสองลำห้วยไหลรวมกัน เรียกว่า ห้วยแม่ณะ ก่อนไหลบรรจบกับน้ำแม่ของทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 8 บ้านแม่ณะ

ห้วยม่วงสร้อย ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของหมู่ 3 กลุ่มบ้านปายาง ไหลผ่านกลางกลุ่มบ้านหมู่ 3 กลุ่มบ้านม่วงสร้อยและไหลผ่านกลางหมู่บ้านของหมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน ก่อนไหลรวมกับห้วยแม่มาเต็ง รวมกันเป็นห้วยแม่มาเต็ง กลางหมู่บ้านของหมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน

ห้วยแม่มาเต็ง ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ไหลผ่านน้ำตกม่วงสร้อย ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 3 กลุ่มบ้านปายาง ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 3 กลุ่มบ้านปายาง ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 3 กลุ่มบ้านม่วงสร้อย ไหลผ่านกลางหมู่บ้านของหมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน ก่อนไหลบรรจบกับน้ำแม่ของทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน

ห้วยหมอแปง ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ไหลผ่านน้ำตกหมอแปง ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 4 กลุ่มบ้านยะโป่ ห้วยหมอแปงไหลผ่านทางด้าน

ทิศเหนือของหมู่ 4 กลุ่มบ้านยะโป้ และไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 4 กลุ่มบ้านหมอแปง และไหลไปรวมกับห้วยแม่เนาเต็ง รวมกันเป็นห้วยแม่เนาเต็ง ทางด้านทิศใต้ของหมู่ 3 บ้านม่วงสร้อย

ห้วยม่วงคอน ไหลจากทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 4 กลุ่มบ้านยะโป้ ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 4 กลุ่มบ้านหมอแปง ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 2 บ้านแม่เนาเต็งใน ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 1 บ้านแม่เนาเต็งนอก เรียกว่า ห้วยม่วงต๊อบ ก่อนไหลไปบรรจบน้ำแม่ของทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหมู่ 1 บ้านแม่เนาเต็งนอก

น้ำปาย มีพื้นที่ต้นน้ำมาจากตำบลเวียงเหนือ ไหลเข้าพื้นที่ตำบลแม่เนาเต็งทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ และไหลวกลงมาทางด้านทิศใต้ ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกของหมู่ 11 บ้านนาจลองใหม่ ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 5 บ้านแม่ของ ก่อนไหลเข้าพื้นที่ตำบลเวียงใต้ ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 5 บ้านแม่ของ

5. ลักษณะธรณีวิทยา

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลแม่เนาเต็งรองรับด้วยหินตะกอนช่วงอายุคาร์บอนิเฟอรัส (290 -355 ล้านปี) และหินตะกอนช่วงอายุเพอร์เมียนตอนกลาง (260 - 270 ล้านปี) ต่อมาถูกแทรกคั่นด้วยหินอัคนีแทรกซอนชนิดหินโปไอโทต์แกรนิต ช่วงอายุไทรแอสซิก (200-250 ล้านปี) พบแพร่กระจายบริเวณกว้างทางด้านทิศเหนือของตำบล และพบหินตะกอนกึ่งแข็งตัวและไม่แข็งตัว (Quaternary) (0.01-1.8 ล้านปี) ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้และทางด้านทิศใต้ของตำบล นอกจากนี้ยังพบหินตะกอนบางส่วนถูกแปรสภาพแบบสัมผัสจากการแทรกคั่นตัวของหินโปไอโทต์แกรนิตถูกแปรสภาพเป็นหินควอตไซต์และหินตะกอนบางส่วนถูกแปรสภาพจากสายแร่ร้อน (บ่อน้ำพุร้อนไทรงาม) ทำให้ชั้นหินเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในเนื้อหิน ส่งผลทำให้อัตราการผุพังสูงมาก และเมื่อผุพังจะให้ชั้นดินปนทราย เป็นชั้นหนามาก

พบหินดินดาน ในพื้นที่หมู่ 5 บ้านแม่ของ หมู่ 7 บ้านปางแปก หมู่ 8 บ้านแม่ณะ หมู่ 9 ดอยผีลู หมู่ 11 บ้านนาจลองใหม่

พบหินทราย ในพื้นที่หมู่ 9 บ้านดอยผีลู หมู่ 8 บ้านแม่ณะ หมู่ 6 บ้านนาจลอง

พบหินปูน ในพื้นที่หมู่ 10 บ้านไทรงาม หมู่ 9 บ้านดอยผีลู

พบหินแกรนิต ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านปางแปก หมู่ 4 กลุ่มบ้านยะโป้ หมู่ 3 กลุ่มบ้านปายาง หมู่ 1 บ้านแม่เนาเต็งใน หมู่ 2 บ้านแม่เนาเต็งนอก หินตะกอนถูกแปรสภาพบางส่วน พบหินแคลซ์ซิลิเกต ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านแม่เนาเต็ง

พบหินตะกอน ประกอบด้วยกรวด ทราย ทรายแป้ง และเคลย์ ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านแม่เนาเต็งนอก

ลักษณะของหินดินดาน บริเวณหมู่ 7 บ้านปางแปก

ลักษณะของหินทราย บริเวณหมู่ 8 บ้านแม่ณะ

ลักษณะของหินปูน บริเวณหมู่ 9 บ้านดอยผีลู

6. ลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ภายใต้กรอบสภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านที่มีโอกาสได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน มีรายละเอียดดังนี้

หมู่ 1 บ้านแม่มาเต็งนอก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลูกเนินและที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ บางส่วนสร้างบ้านอยู่ชิดติดลำห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 2 บ้านแม่มาเต็งใน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลูกเนิน และที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ บางส่วนที่สร้างบ้านขวางห้วยแม่มาเต็ง อยู่ชิดติดห้วยแม่มาเต็ง และอยู่ชิดติดคอสะพาน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 3 บ้านม่วงสร้อย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา และที่ราบลูกเนิน บางส่วนสร้าง บ้านขวางร่องเขา บางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน และบางส่วนสร้างบ้านอยู่ชิดติดห้วยแม่มาเต็ง เป็นพื้นที่เสี่ยง ได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 4 บ้านหมอแปง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา และที่ราบลูกเนิน บางส่วนสร้าง บ้านขวางร่องห้วย อยู่ชิดติดร่องห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 5 บ้านแม่ของ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลูกเนินและที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ บางส่วนสร้าง บ้านอยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของและอยู่ชิดติดคอสะพาน บางส่วนที่ตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับ ผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 6 บ้านนาจลอง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลูกเนินและที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ และอยู่ชิดติดคอสะพาน บางส่วนที่สร้างบ้านอยู่ขวางร่องเขาและลำห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจาก แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 7 บ้านปางแปก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบระหว่างภูเขา บางส่วนสร้างบ้านอยู่ชิดติด ห้วยปางแปกและอยู่ชิดติดคอสะพาน และบางส่วนที่ตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจาก แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 8 บ้านแม่ณะ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขาบนกองดินถล่มโบราณ ที่ราบลุ่มริมห้วย ปางแปก และที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างบ้านขวางร่องเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบ จากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 9 บ้านดอยผีลู เป็นหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณที่ราบระหว่างภูเขาที่ราบเชิงเขา บริเวณไหล่เขา และ อยู่บริเวณสันเขา บางส่วนที่สร้างบ้านขวางลำห้วย และอยู่ชิดติดลำห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจาก แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 10 บ้านไทรงาม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขาและที่ราบลุ่มริมน้ำแม่ของ มีบ้านเรือนบางส่วนที่ตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 11 บ้านนจลองใหม่ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลูกเนินและที่ราบลุ่มริมน้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

ตารางสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มตำบลแม่ณาเต็ง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
1	บ้านแม่ณาเต็งนอก	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
2	บ้านแม่ณาเต็งใน	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
3	บ้านม่วงสร้อย	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
4	บ้านหมอแปง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
5	บ้านแม่ของ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
6	บ้านนาจลอง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
7	บ้านปางแปก	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
8	บ้านแม่ณะ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
9	บ้านดอยผีลู	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
10	บ้านไทรงาม	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
11	บ้านนจลองใหม่	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

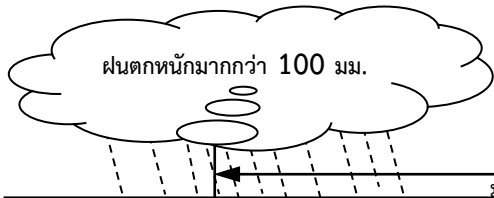

บ้านเรือนอยู่บนพื้นที่ลาดเชิงเขา บริเวณหมู่ 9 บ้านดอยผีลู

บ้านเรือนอยู่บนพื้นที่ลาดเชิงเขา และที่ราบริมน้ำ บริเวณหมู่ 10 บ้านไทรงาม

**แผนผังการวางแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเรื่องแผ่นดินถล่ม
(ลุ่มน้ำแม่ปายตอนบน ต.แม่नाเติง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน)**

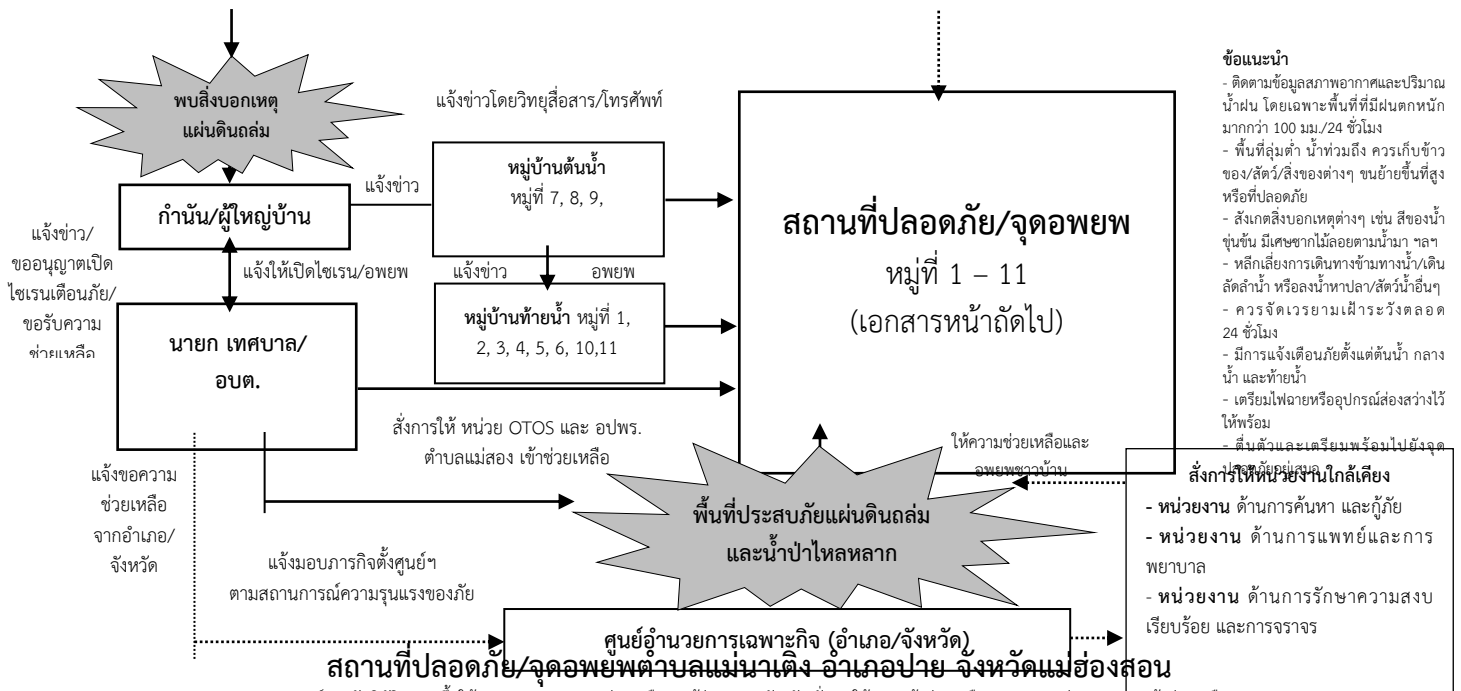

ต.สบป่อง อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน แจ้ง กำนัน ต.สบป่อง (หมู่ 2 บ้านน้ำริน)	
ผญบ.หมู่ที่ 1 บ้านแม่नाเติงนอก	ผญบ.หมู่ที่ 7 บ้านปางแปก
ผญบ.หมู่ที่ 2 บ้านแม่नाเติงใน	ผญบ.หมู่ที่ 8 บ้านแม่ณะ
ผญบ.หมู่ที่ 3 บ้านม่วงสร้อย	ผญบ.หมู่ที่ 9 บ้านดอยผีลู
ผญบ.หมู่ที่ 4 บ้านหอมแปง	ผญบ.หมู่ที่ 10 บ้านไทรงาม
ผญบ.หมู่ที่ 5 บ้านแม่ของ	ผญบ.หมู่ที่ 11 บ้านนาจลองใหม่
ผญบ.หมู่ที่ 6 บ้านนาจลอง	

รายชื่อผู้วัดปริมาณน้ำฝน บันทึกเวลา 07.00 น.	
หมู่ 1	โทร.....
หมู่ 2	โทร.....
หมู่ 3	โทร.....
หมู่ 4	โทร.....
หมู่ 5	โทร.....
หมู่ 6	โทร.....
หมู่ 7	โทร.....
หมู่ 8	โทร.....
หมู่ 9	โทร.....

จุดแจ้งการวาง ต.แม่नाเติง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

น้ำแม่ของ ไหลผ่านหมู่ 9 บ้านดอยผีลู กลุ่มบ้านในของ หมู่ 10 บ้านไทรงาม หมู่ 8 บ้านแม่ณะ หมู่ 2 บ้านแม่नाเติงใน หมู่ 1 บ้านแม่नाเติงใน หมู่ 5 บ้านแม่ของ หมู่ 6 บ้านนาจลอง หมู่ 5 บ้านแม่ของ **หัวน้ำปาลามง** ไหลผ่านหมู่ 9 บ้านดอยผีลู กลุ่มบ้านน้ำปาลามง กลุ่มบ้านในของ **หัวปางแปก** ไหลผ่านหมู่ 7 บ้านปางแปก หมู่ 8 บ้านแม่ณะ **หัวม่วงสร้อย** ไหลผ่านจากหมู่ 3 บ้านม่วงสร้อย กลุ่มบ้านปายาง หมู่ 2 บ้านแม่नाเติงใน **หัวแม่नाเติง** ไหลผ่านหมู่ 3 บ้านม่วงสร้อย กลุ่มบ้านปายาง หมู่ 2 บ้านแม่नाเติงใน **หัวหอมแปง** ไหลผ่านหมู่ 4 บ้านหอมแปง กลุ่มบ้านยะโป **หัวม่วงกอน** ไหลผ่านหมู่ 4 บ้านหอมแปง กลุ่มบ้านยะโป หมู่ 2 บ้านแม่नाเติงใน หมู่ 1 บ้านแม่नाเติงนอก **น้ำปาย** ไหลผ่านหมู่ 11 บ้านนาจลองใหม่ หมู่ 5 บ้านแม่ของ

หมายเหตุ : หากสถานการณ์ของภัยพิบัติรุนแรงขึ้นให้รายงานและขอความช่วยเหลือจากผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งการให้ ปก. เข้าช่วยเหลือ /ประสานหน่วยงาน ทส. เข้าช่วยเหลือ

หมู่ที่	บ้าน	สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพ
หมู่ที่ 1	บ้านแม่นาเดิงนอก	วัดแม่นาเดิง
หมู่ที่ 2	บ้านแม่นาเดิงใน	โรงเรียนแม่นาเดิง
หมู่ที่ 3	บ้านม่วงสร้อย	โรงเรียนบ้านป่ายาง
หมู่ที่ 4	บ้านหมอแปง	โรงเรียนยะโป้
หมู่ที่ 5	บ้านแม่ของ	สถานีอนามัยบ้านแม่ของ
หมู่ที่ 6	บ้านนาจลอง	วัดนาจลอง
หมู่ที่ 7	บ้านปางแปก	โรงเรียนปางแปก
หมู่ที่ 8	บ้านแม่นะ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย
หมู่ที่ 9	บ้านดอยผีลู	สถานีอนามัยบ้านดอยผีลู
หมู่ที่ 10	บ้านไทรงาม	คริสตจักรบ้านไทรงาม
หมู่ที่ 11	บ้านนาจลองใหม่	วัดนาจลอง

บทที่ 5

พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย ตั้งอยู่ห่างที่ว่าการอำเภอปายไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 2.5 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประมาณ 110 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 331.20 ตารางกิโลเมตร หรือ 207,001 ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเมืองแปง ตำบลโป่งสกา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลแม่ฮี้ มีสถานะการบริหารเป็นแบบองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งการปกครองเป็น 6 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น (มี 3 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านแม่เย็น กลุ่มบ้านหัวแม่เย็น และกลุ่มบ้านดอยช้าง)

หมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว (มี 2 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านทรายขาว และกลุ่มบ้านโป่งร้อน)

หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย

หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง (มี 2 กลุ่มบ้าน คือ กลุ่มบ้านห้วย และกลุ่มบ้านแม่ยะน้อย)

หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,060 คน เป็นชาย 1,563 คน หญิง 1,497 คน มีจำนวนครัวเรือน 1,660 ครัวเรือน (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮี้ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลเป็นป่าไม้และภูเขาสูง พื้นที่ป่าอุดมสมบูรณ์ มีเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีพื้นที่ท่องเที่ยวโป่งน้ำร้อนท่าปาย พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่ใช้สำหรับปลูกท้อ บัวย ส้ม ถั่วเขียว ถั่วเหลือง หอมหัวใหญ่ กระเทียม กะหล่ำ ทำนา และพืชผักอื่นๆ

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลแม่ฮี้ โดยทั่วไปทางด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาและภูเขาสูงที่สลับซับซ้อนทอดตัวยาวตามแนวเหนือ-ใต้ มีระดับความสูงประมาณ 1,000-1,600 เมตร มียอดเขาที่สำคัญ ได้แก่ ดอยช้าง ดอยแม่ฮี้ ดอยแม่เย็น ดอยโป่ง ดอยแม่ยะ เป็นต้นพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกมีลักษณะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างภูเขาและแม่น้ำปาย มีระดับความสูงประมาณ 500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

4. ลักษณะทางน้ำ

ลักษณะทางน้ำของตำบลแม่ฮี้ มีทางน้ำหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำปาย ห้วยแม่เย็น ห้วยแม่ฮี้ ห้วยแม่ปิง ห้วยทราย (หมู่ 4) ห้วยแม่ยะน้อย ห้วยลึก ห้วยคำจ๊ก ห้วยหัวฝาย ห้วยทราย(หมู่ 2) ห้วยโป่งไหม้ ห้วยน้ำบ่อ ห้วยแก้ว เป็นต้น

แม่น้ำปาย เป็นลำน้ำที่ใช้แบ่งเขตแดนกับตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย และตำบลทุ่งโป่ง อำเภอปาย ต้นกำเนิดจากสันตอยหลวง เกิดจากน้ำปายแ่งขวา ไหลจากทิศเหนือไปทางทิศใต้ และน้ำปายแ่งซ้าย ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลรวมกันเป็น แม่น้ำปาย ไหลผ่านด้านทิศตะวันตกของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ และหมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว มีทิศทางการไหลจากทิศเหนือไปทิศใต้ ไหลวกผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านโป่งร้อน มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ และไหลวกผ่านทางด้านทิศตะวันตกของ หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย และหมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยลึก ห้วยแม่เย็น ห้วยแม่ฮี้ ห้วยทราย (หมู่ 2) ห้วยโป่งไหม้ ห้วยน้ำบ่อ ห้วยทราย(หมู่ 4) ห้วยแม่ปิง และห้วยแก้ว

ห้วยแม่เย็น ต้นกำเนิดจากตอยช้าง ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง เกิดจากห้วยแม่เย็นแ่งซ้าย ไหลผ่าน หมู่ที่ 1 กลุ่มบ้านห้วยแม่เย็น มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ และห้วยแม่เย็นแ่งขวา ไหลผ่าน หมู่ที่ 1 กลุ่มบ้านตอยช้าง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตก ห้วยแม่เย็นแ่งซ้ายและห้วยแม่เย็นแ่งขวา ไหลบรรจบกับบริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 1 กลุ่มบ้านห้วยแม่เย็น ห้วยแม่เย็นมีแพรกสาขาไหลมาบรรจบหลายสาขา มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตก ไหลวกลงฝ่ายห้วยแม่เย็น ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห้วยแม่เย็นไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันตกของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยแม่ฮี้ ต้นกำเนิดจากตอยช้าง ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีแพรกสาขาไหลมาบรรจบหลายสาขา ไหลลงฝายน้ำล้นห้วยแม่ฮี้ มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตก ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตก และไหลวกลงผ่านทางด้านทิศตะวันตกของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ ไหลผ่านบริเวณตอนกลางพื้นที่ของ หมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศใต้ของ หมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว มีทิศทางการไหลจากทิศเหนือไปทิศใต้

ห้วยแม่ปิง ต้นกำเนิดจากตอยช้าง ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีแพรกสาขาไหลมาบรรจบหลายสาขา ได้แก่ ห้วยทราย (หมู่ 4) และห้วยแก้ว เป็นต้น มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไหลวกผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ และเปลี่ยนทิศทางไหลผ่านตอนกลางของพื้นที่ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว ผ่านตอนกลางพื้นที่ของ หมู่ 4 บ้านแม่ปิง และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ หมู่ 4 บ้านแม่ปิง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ห้วยทราย (หมู่ 4) ต้นกำเนิดจากตอยแม่ฮี้ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง และไหลบรรจบห้วยแม่ปิงทางตอนกลางของพื้นที่ หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยแม่ยะน้อย ต้นกำเนิดจากตอยแม่ยะ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 4 กลุ่มบ้านแม่ยะน้อย มีแพรกสาขาไหลมาบรรจบหลายสาขา ไหลผ่าน หมู่ที่ 4 กลุ่มบ้านแม่ยะน้อย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ห้วยลึก เป็นลำห้วยที่ใช้แบ่งเขตแดนกับตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย ต้นกำเนิดจากภูเขาซึ่งตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของฝายห้วยแม่เย็น หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยคำจ๊ก ต้นกำเนิดจากตอยแม่เย็น ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ และไหลบรรจบห้วยแม่ฮี้บริเวณตอนกลางพื้นที่ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยหัวฝาย ต้นกำเนิดจากตอยแม่เย็น ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ ไหลบรรจบห้วยแม่ฮี้ทางด้านทิศตะวันออกของ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยทราย (หมู่ 2) ต้นกำเนิดจากตอยแม่ฮี้ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านโป่งร้อน มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ไหลวกผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านโป่งร้อน และไหลบรรจบแม่น้ำปาย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยโป่งไหม้ ต้นกำเนิดจากตอยแม่ฮี้ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านโป่งร้อน ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 2 กลุ่มบ้านโป่งร้อน และไหลบรรจบแม่น้ำปาย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้

ห้วยน้ำบ่อ ต้นกำเนิดจากตอยโป่ง ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย ไหลลงอ่างเก็บน้ำบริเวณกลางพื้นที่ หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ และไหลวกบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก

ห้วยแก้ว ต้นกำเนิดจากภูเขาทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของ หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง และไหลบรรจบห้วยแม่ปิงบริเวณตอนกลางพื้นที่ของ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว มีทิศทางการไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ

5. ลักษณะธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย ประกอบด้วย

พบหินดินดาน ในพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น

พบหินควอร์ตไซต์ หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้

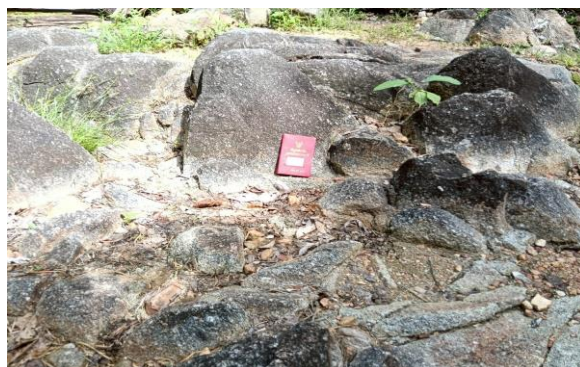
พบหินแกรนิต หมู่ที่ 2 ทรายขาว หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย หมู่ที่ 4 กลุ่มบ้านหวาย หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว

ตะกอนตะกั่วปากอ้า เป็นตะกอนดินเหนียวปนทรายแป้งกึ่งแข็งตัว พบในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง

หมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว

ลักษณะของหินดินดาน บริเวณหมู่ 1 บ้านแม่เย็น

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 3 บ้านท่าปาย

6. ลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ภายใต้กรอบสภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านที่มีโอกาสได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน มีรายละเอียดดังนี้

หมู่ 1 บ้านแม่เย็น บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนพื้นที่เชิงเขา และมีบ้านเรือนสร้างบ้านขวางร่องเขา บางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 2 บ้านทรายขาว มีบ้านเรือนสร้างบนที่สันเขา และสร้างบ้านใกล้ร่องเขา บางส่วนสร้างติดแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 3 บ้านท่าปาย มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างบนสันเขา บางส่วนสร้างบ้านติดแม่น้ำปาย และบางส่วนสร้างบ้านขวางร่องห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 4 บ้านแม่ปิง มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างบนสันเขา บางส่วนสร้างบ้านติดแม่น้ำปาย และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 5 บ้านแม่ฮี้ มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบเชิงเขา บางส่วนสร้างบ้านติดแม่น้ำปาย และบางส่วนสร้างบ้านใกล้ร่องเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 6 บ้านห้วยแก้ว มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา บางส่วนสร้างบ้านติดลำน้ำ และบางส่วนสร้างบ้านใกล้ร่องเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

ตารางสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

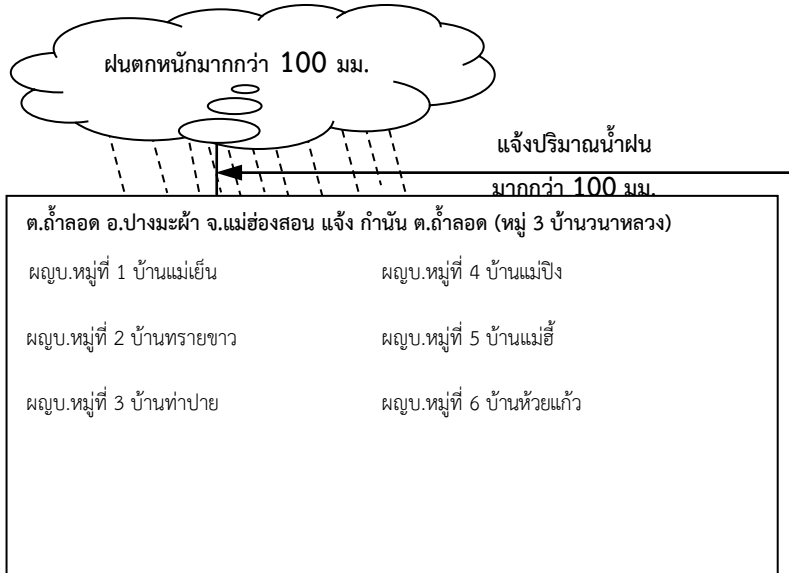
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
1	บ้านแม่เย็น	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
2	บ้านทรายขาว	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
3	บ้านท่าปาย	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
4	บ้านแม่ปิง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
5	บ้านแม่ฮี้	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
6	บ้านห้วยแก้ว	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

บ้านเรือนอยู่ใกล้ทางน้ำไหลผ่าน บริเวณหมู่ 1 บ้านแม่เย็น

บ้านเรือนอยู่ใกล้ทางน้ำไหลผ่าน บริเวณหมู่ 6 บ้านห้วยแก้ว
แผนผังสำรวจแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเรื่องแผ่นดินถล่ม
(ลุ่มน้ำแม่ปายตอนบน ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน)

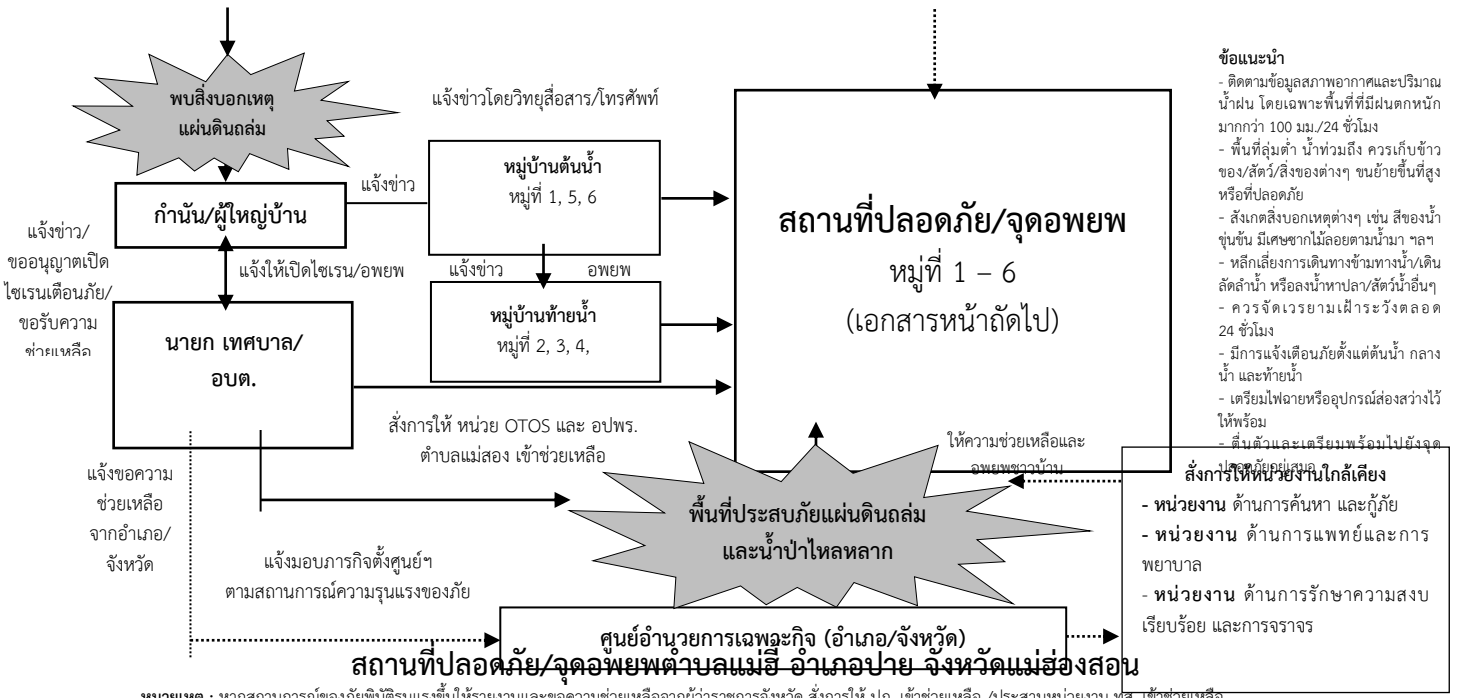

รายชื่อผู้วัดปริมาณน้ำฝน บันทึกเวลา 07.00 น.

หมู่ 1	โทร.....
หมู่ 2	โทร.....
หมู่ 3	โทร.....
หมู่ 4	โทร.....
หมู่ 5	โทร.....
หมู่ 6	โทร.....
หมู่ 7	โทร.....
หมู่ 8	โทร.....
หมู่ 9	โทร.....

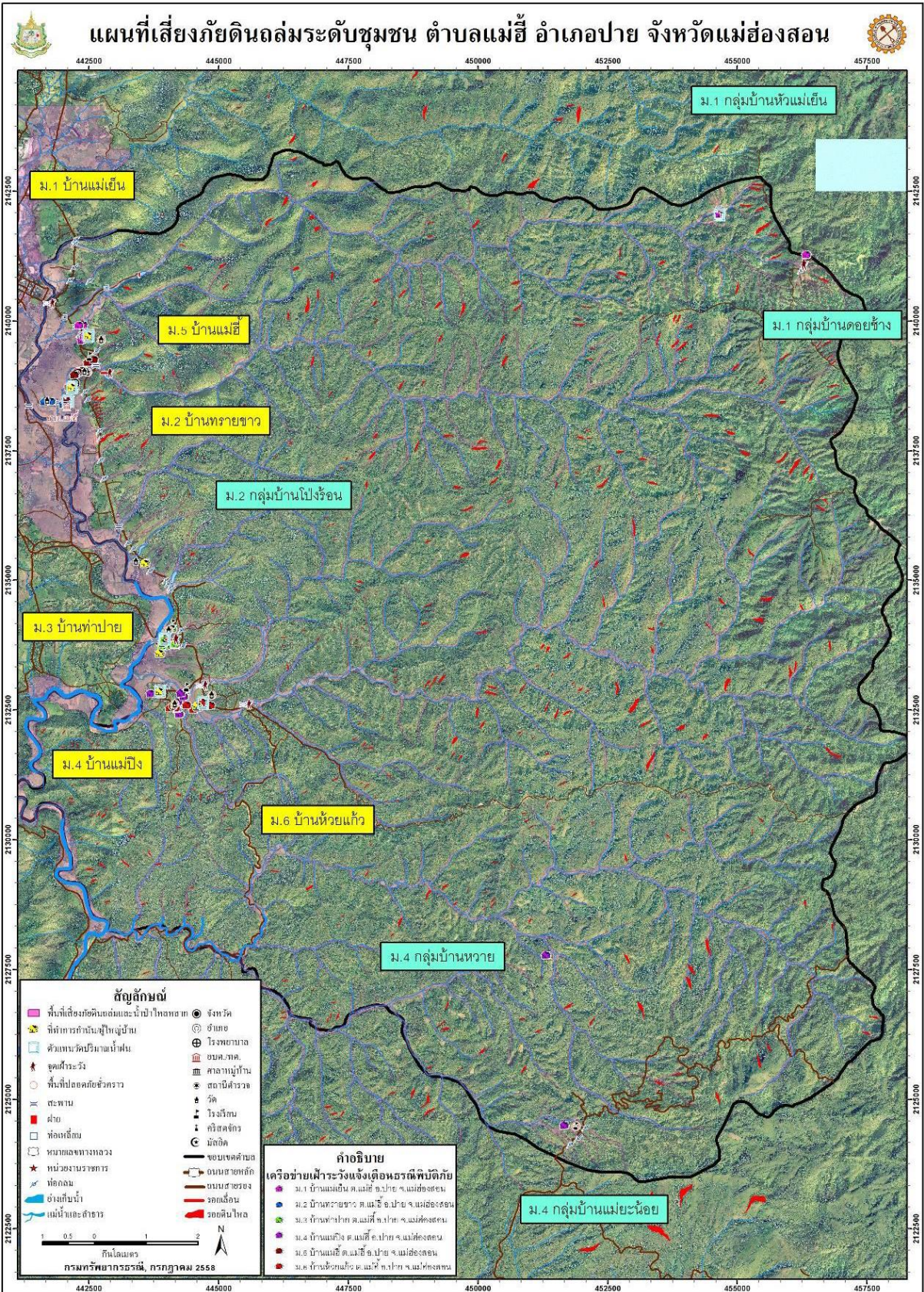
จุดเฝ้าระวัง ต.แม่ฮี้ อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แม่น้ำปาย ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น หมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ หมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว กลุ่มบ้านโป่งร้อน หมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง **ห้วยแม่เย็น** ไหลผ่าน หมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น กลุ่มบ้านดอยช้าง **ห้วยแม่ฮี้** ไหลผ่านหมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ หมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว **ห้วยแม่ปิง** ไหลผ่านหมู่ที่ 6 บ้านห้วยแก้ว หมู่ 4 บ้านแม่ปิง **ห้วยทราย (หมู่ 4)** ไหลผ่านหมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง **ห้วยแม่ยะน้อย** ไหลผ่านหมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง กลุ่มบ้านแม่ยะน้อย **ห้วยลิก** ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านแม่เย็น **ห้วยคำจิก** ไหลผ่านหมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ **ห้วยหัวฝาย** ไหลผ่านหมู่ที่ 5 บ้านแม่ฮี้ **ห้วยทราย (หมู่ 2)** ไหลผ่านหมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว กลุ่มบ้านโป่งร้อน **ห้วยโป่งใหม่** ไหลผ่านหมู่ที่ 2 บ้านทรายขาว กลุ่มบ้านโป่งร้อน **ห้วยน้ำบ่อ** ไหลผ่านหมู่ที่ 3 บ้านท่าปาย **ห้วยแก้ว** ไหลผ่านหมู่ที่ 6 บ้านห้วย หมู่ที่ 4 บ้านแม่ปิง

หมายเหตุ : หากสถานการณ์ของภัยพิบัติรุนแรงขึ้นให้รายงานและขอความช่วยเหลือจากผู้ราชการจังหวัด สั่งการให้ ปก. เข้าช่วยเหลือ /ประสานหน่วยงาน ทส. เข้าช่วยเหลือ

หมู่ที่	บ้าน	สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพ
หมู่ที่ 1	บ้านแม่เย็น	พระธาตุแม่เย็น
หมู่ที่ 2	บ้านทรายขาว	ศาลเจ้าเมืองแม่ฮี้
หมู่ที่ 3	บ้านท่าปาย	วัดท่าปาย
หมู่ที่ 4	บ้านแม่ปิง	วัดบ้านแม่ปิง
หมู่ที่ 5	บ้านแม่ฮี้	ศาลเจ้าเมืองแม่ฮี้
หมู่ที่ 6	บ้านห้วยแก้ว	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่ปิง

บทที่ 6

พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

ตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

ตำบลเมืองแปง อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ห่างจากตัว อำเภอปาย ประมาณ 36 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 364.53 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 227,865.25 ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโป่งสา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลเมืองแปง มีสถานะการบริหารเป็นแบบองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแปง แบ่งการปกครองเป็น 8 หมู่บ้าน คือ

หมู่ 1 บ้านเมืองแปง

หมู่ 2 บ้านใหม่ตอนต้น

หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ

หมู่ 4 บ้านสบสา

หมู่ 5 บ้านแกงหอมม้ง

หมู่ 6 บ้านผาสำราญ

หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง

หมู่ 8 บ้านห้วยหมี่ศรีสวัสดิ์

มีจำนวนประชากรทั้งหมด 3,996 คน แยกเป็นชาย 2,014 คน หญิง 1,982 คน มีครัวเรือน 1,098 ครัวเรือน (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแปง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558)

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ของตำบลเป็นภูเขาสูงส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ รองลงมาเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ใช้สำหรับทำนา ทำไร่ถั่วเหลือง กระเทียม งา ถั่วแดง ถั่วเขียว ข้าวโพด มันฝรั่ง และเลี้ยงสัตว์ เช่น หมูพันธุ์ พื้นเมือง วัว ไก่ เป็นต้น ที่เหลือเป็นพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่สาธารณะประโยชน์ และพื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน แหล่งน้ำ ฯลฯ

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเมืองแปง โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ภูเขาสูง คิดเป็นร้อยละ 99.02 ของพื้นที่ทั้งหมด และพื้นที่ที่ราบลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 0.98 มีความสูงตั้งแต่ 400 – 1,698 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มียอดเขาที่สำคัญ ได้แก่ ดอยโตน ดอยผาชัน ดอยหมากพริก ยอดเขาสูงสุดคือ ดอยหมากพริก มีระดับความสูง 1,698 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ราบลุ่มอยู่บริเวณริมแม่น้ำปายและที่ราบแคบๆ บริเวณหุบเขา

4. ลักษณะทางน้ำ

ลักษณะทางน้ำ มีทางน้ำสายหลักคือ แม่น้ำปาย และมีทางน้ำสายสำคัญ 6 สาย ได้แก่ ห้วยแม่ยะ ห้วยแม่สา ห้วยแม่แปง ห้วยพระพุทธรบาท ห้วยหมี่ ห้วยแกงหอม โดยทางน้ำทุกสายไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปาย

แม่น้ำปาย ไหลต่อเนื่องมาจากตำบลทุ่งยาว ไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ไหลผ่านกลางหมู่บ้านของ หมู่ 4 บ้านสบสา ไหลผ่านด้านทิศเหนือของ หมู่ 2 บ้านใหม่ตอนต้น หมู่ 1 บ้านเมืองแปง ไหลผ่านด้านทิศใต้ของ หมู่ 6 บ้านผาสาราย มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยแม่ยะ ห้วยแม่สา ห้วยแม่แปง ห้วยพระพุทบาท ห้วยผา ห้วยแกงหอม

ห้วยแม่ยะ ไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก จากนั้นไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายด้านทิศเหนือของหมู่ 4 กลุ่มบ้านเหมืองแร่พัฒนา ห้วยแม่สา ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ไปตะวันตกเฉียงเหนือ จากนั้นไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายด้านทิศตะวันออกของหมู่ 4 บ้านสบสา

ห้วยแม่แปง ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ ไหลผ่านด้านทิศตะวันตกของ หมู่ 2 บ้านใหม่ตอนต้น จากนั้นไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายด้านทิศเหนือของ หมู่ 2 บ้านใหม่ตอนต้น

ห้วยพระพุทบาท ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ ไหลผ่านบริเวณกลางหมู่บ้านของ หมู่ 1 บ้านเมืองแปง จากนั้นไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายด้านทิศเหนือของ หมู่ 1 บ้านเมืองแปง

ห้วยหมี ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลผ่านด้านทิศตะวันตกของ หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์ มีห้วยผาไหลมาบรรจบบริเวณด้านทิศเหนือของ หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์ จากนั้นไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปบรรจบกับแม่น้ำปายด้านทิศตะวันตกของ หมู่ 6 บ้านผาสาราย มีแพรกสาขาที่สำคัญคือ ห้วยผา

ห้วยผา ไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ ไหลผ่านด้านทิศตะวันออกของ หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์ ไหลไปบรรจบกับห้วยหมีด้านทิศเหนือของ หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์

ห้วยแกงหอม เกิดจากห้วยแกงหอมแม่ซ้ายบริเวณบ้านแกงหอมกระเหรี่ยงและห้วยแกง หอมแม่ขาวบริเวณบ้านแกงหอมม้ง ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือมาบรรจบกันบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง จากนั้นมีห้วยชะไหลมาบรรจบบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง แล้วไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง มีแพรกสาขาที่สำคัญคือ ห้วยชะ

ห้วยชะ ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลผ่านบริเวณกลางหมู่บ้านของ หมู่ 3 บ้านห้วยชะ มีห้วยป่าคาไหลมาบรรจบบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 3 บ้านห้วยชะ จากนั้นไหลไปบรรจบกับห้วยแกงหอมบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง มีแพรกสาขาที่สำคัญคือ ห้วยป่าคา

ห้วยป่าคา ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ไหลผ่านด้านทิศเหนือของ หมู่ 3 บ้านห้วยชะ ไหลไปบรรจบกับห้วยชะบริเวณด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของ หมู่ 3 บ้านห้วยชะ

ห้วยหมากพริก ไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก ไหลผ่านด้านทิศใต้ของ หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก มีห้วยข้าวคังไหลมาบรรจบบริเวณด้านทิศตะวันออกของ หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก จากนั้นไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายบริเวณด้านทิศตะวันออกของ หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก มีแพรกสาขาที่สำคัญคือ ห้วยข้าวคัง

ห้วยข้าวคัง ไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก ไหลผ่านด้านใต้เหนือของ หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก ไหลไปบรรจบกับห้วยหมากพริกบริเวณด้านทิศตะวันออก หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก

5. ลักษณะธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาดำบลเมืองแปง อำเภอปาย ประกอบด้วย หินอัคนี เนื้อผลึกหยาบจำพวก หินเพกมาไทต์ หินแกรนิต หินแปรสัมผัส จำพวก หินอ่อน หินควอตไซต์ หินแปรไพศาล จำพวกหินฟิลโลสไตต์

พบหินเพกมาไทต์ ในพื้นที่ หมู่ 4 บ้านสบสา

พบแกรนิต ในพื้นที่ หมู่ 1 บ้านเมืองแปง หมู่ 2 บ้านใหม่ตอนต้น หมู่ 4 บ้านสบสา และหมู่ 6 บ้านผาสาราย

พบหินดินดาน ในพื้นที่ หมู่ 3 บ้านห้วยสะ หมู่ 6 บ้านผาสำราญ หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์
 พบหินอ่อน ในพื้นที่ หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรียง
 พบหินควอตไซต์ ในพื้นที่ หมู่ 5 บ้านแกงหอมมั่ง หมู่ 6 บ้านผาสำราญ และหมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์
 พบหินฟิไลต์ ในพื้นที่ หมู่ 5 บ้านแกงหอมมั่ง และหมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 2 บ้านใหม่คอนตัน

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 4 บ้านสบสา

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 6 บ้านผาสำราญ

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 8 บ้านห้วยหมื่นศรีสวัสดิ์

6. ลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ภายใต้กรอบสภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านที่มีโอกาสได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน มีรายละเอียดดังนี้

หมู่ 1 บ้านเมืองแปง สร้างบ้านเรือนบนที่ลาดเชิงเขา บางส่วนสร้างบ้านติดคอสะพาน สร้างบ้านติดห้วยพระพุทธรบาท สร้างบ้านบนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 2 บ้านใหม่ดอนตัน สร้างบ้านเรือนบนที่ลาดเชิงเขา บางส่วนสร้างติดแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ สร้างบ้านเรือนบนกองดินถล่มและขวางร่องเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 4 บ้านสบสา สร้างบ้านบริเวณที่ราบเชิงเขาและที่ราบลุ่มติดห้วยแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 5 บ้านแกงหอมม้ง สร้างบ้านเรือนบนกองดินถล่มและขวางร่องเขา และบางส่วนตัดไหล่เขา สร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 6 บ้านผาสำราญ สร้างบ้านเรือนบนที่ลาดเชิงเขา และบางส่วนสร้างบ้านติดร่องห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนไหล่เขา และบางส่วนตัดไหล่เขา สร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 8 บ้านห้วยหมื่นศรีสวัสดิ์ มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนไหล่เขา และมีบ้านเรือนบางส่วนสร้างบ้านขวางร่องเขา เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

ตารางสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
1	บ้านเมืองแปง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
2	บ้านใหม่ดอนตัน	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
3	บ้านห้วยฮะ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
4	บ้านสบสา	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
5	บ้านแกงหอมมั่ง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
6	บ้านผาสำราญ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
7	บ้านแกงหอมกระเหรียง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
8	บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

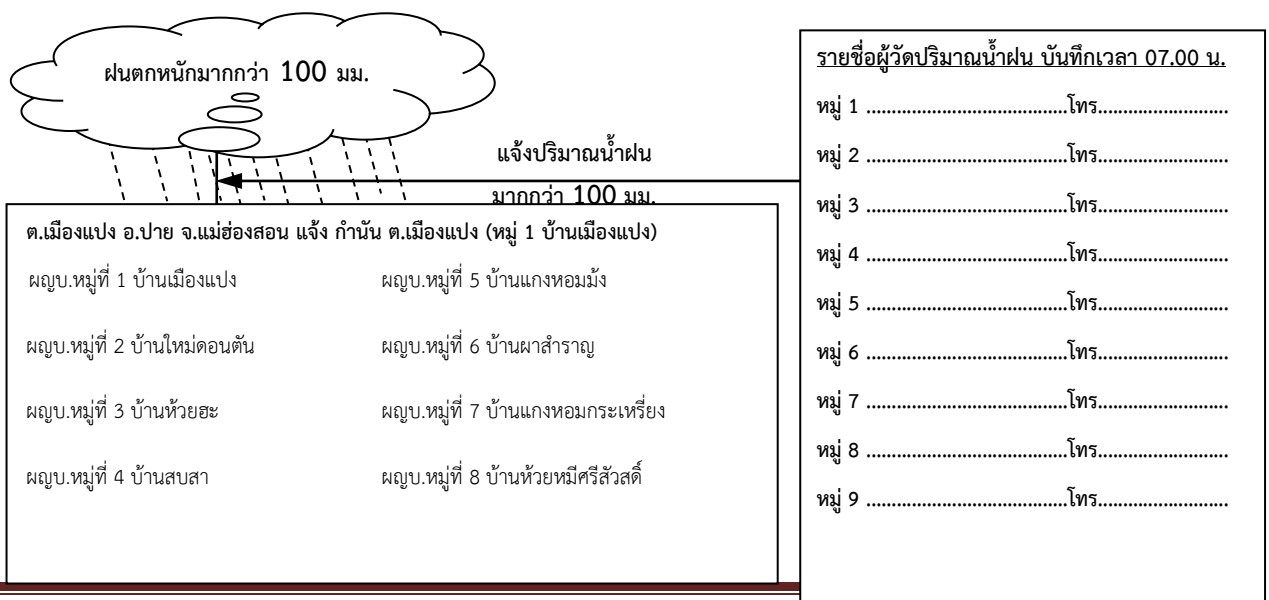

สร้างบ้านเรือนอยู่ตามที่ลาดเชิงเขา และใกล้ทางน้ำไหลผ่าน บริเวณหมู่ 6 บ้านผาสำราญ

สร้างบ้านเรือนอยู่ตามที่ลาดเชิงเขา บริเวณหมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์

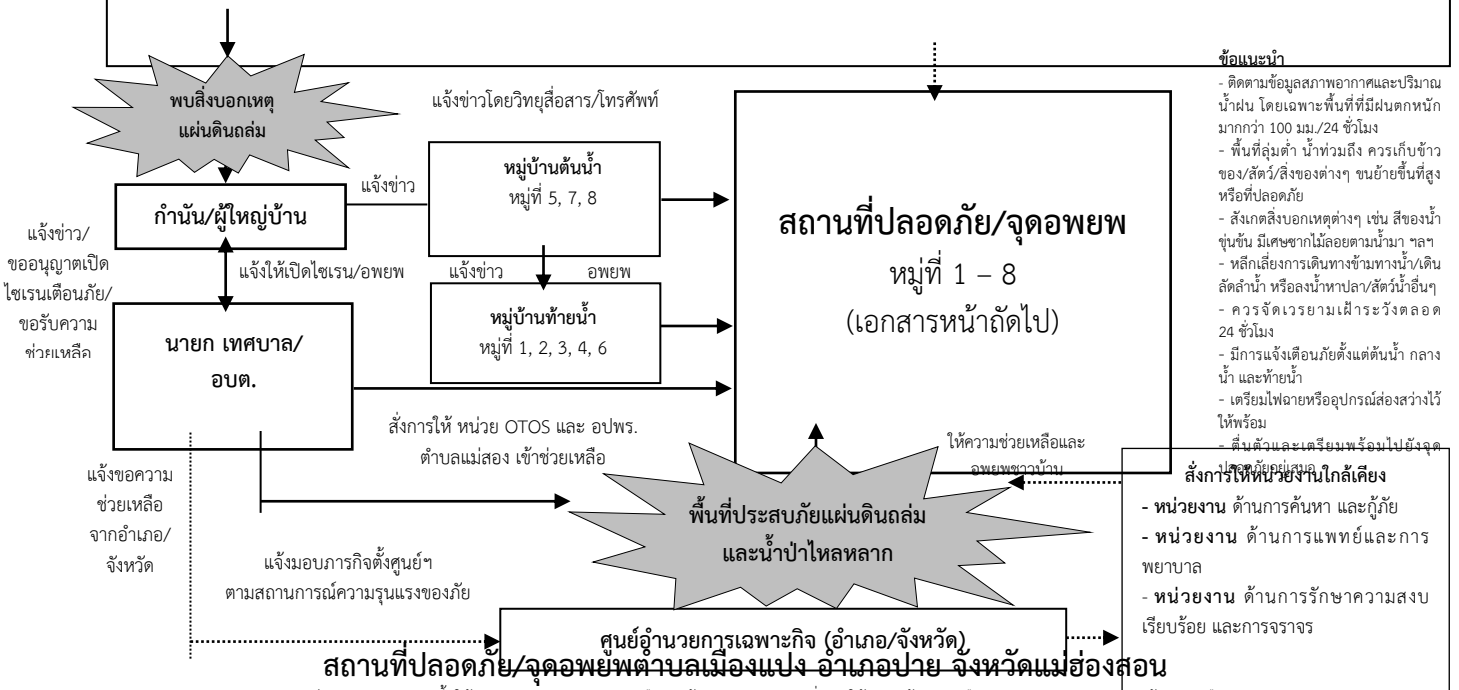
**แผนผังการวางแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเรื่องแผ่นดินถล่ม
(ลุ่มน้ำแม่ปายตอนล่าง ต.เมืองปาย อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน)**

จัดเวรยามเฝ้าระวัง

จุดเฝ้าระวัง ต.เมืองแปง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

แม่น้ำปาย ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านสบสา หมู่ 2 บ้านใหม่ดอนตัน หมู่ 1 บ้านเมืองแปง หมู่ 6 บ้านผาสาราญ **ห้วยแม่ยะ/ห้วยแม่สา** ไหลผ่าน หมู่ 4 บ้านสบสา กลุ่มบ้านเหมืองแร่พัฒนา **ห้วยแม่แปง** ไหลผ่าน หมู่ 2 บ้านใหม่ดอนตัน **ห้วยพระพุทธบาท** ไหลผ่าน หมู่ 1 บ้านเมืองแปง **ห้วยหมี** ไหลผ่าน หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์ **ห้วยผา** ไหลผ่าน หมู่ 8 บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์ **ห้วยแกงหอม** ไหลผ่าน หมู่ 7 บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง **ห้วยฮะ** ไหลผ่าน หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ **ห้วยป่าคา** ไหลผ่าน หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ **ห้วยหมากพริก** ไหลผ่าน หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ กลุ่มบ้านหมากพริก **ห้วยข้าวคัง** ไหลผ่าน หมู่ 3 บ้านห้วยฮะ ก่อนไหลไปบรรจบกับห้วยหมากพริกบริเวณด้านทิศตะวันออก หมู่ 3 กลุ่มบ้านหมากพริก

- ข้อแนะนำ**
- ติดตามข้อมูลสภาพอากาศและปริมาณน้ำฝน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีฝนตกหนักมากกว่า 100 มม./24 ชั่วโมง
  - พื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำท่วมถึง ควรเก็บข้าวของ/สัตว์/สิ่งของต่างๆ ขนย้ายขึ้นที่สูงหรือที่ปลอดภัย
  - สังเกตสิ่งบอกเหตุต่างๆ เช่น สีของน้ำขุ่นขึ้น มีเศษซากไม้ลอยตามน้ำมา ฯลฯ
  - หลีกเลี่ยงการเดินทางข้ามทางน้ำ/เดินลัดลำน้ำ หรือลงน้ำหาปลา/สัตว์น้ำอื่นๆ
  - ควรจัดเวรยามเฝ้าระวังตลอด 24 ชั่วโมง
  - มีการแจ้งเตือนภัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ
  - เตรียมไฟฉายหรืออุปกรณ์ส่องสว่างไว้ให้พร้อม
  - ดินตัวและเตรียมพร้อมไปยังจุด

- โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติม**
- หน่วยงาน ด้านการค้นหา และกู้ภัย
  - หน่วยงาน ด้านการแพทย์และการพยาบาล
  - หน่วยงาน ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการจราจร

หมายเหตุ : หากสถานการณ์ของภัยพิบัติรุนแรงขึ้นให้รายงานและขอความช่วยเหลือจากผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งการให้ ปก. เข้าช่วยเหลือ /ประสานหน่วยงาน ทส. เข้าช่วยเหลือ

หมู่ที่	บ้าน	สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพ
หมู่ที่ 1	บ้านเมืองแปง	วัดบ้านเมืองแปง
หมู่ที่ 2	บ้านใหม่ดอนตัน	วัดใหม่เมืองแปง
หมู่ที่ 3	บ้านห้วยฮะ	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 4	บ้านสบสา	วัดชัยมงคลสบสา
หมู่ที่ 5	บ้านแกงหอมม้ง	โรงเรียนบ้านแกงหอม
หมู่ที่ 6	บ้านผาสาราญ	โรงเรียนบ้านผาสาราญ
หมู่ที่ 7	บ้านแกงหอมกระเหรี่ยง	คริสตจักรบ้านแกงหอม
หมู่ที่ 8	บ้านห้วยหมีศรีสวัสดิ์	คริสตจักรบ้านห้วยหมี

บทที่ 7

พื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้งและภูมิศาสตร์

ตำบลทุ่งยาว อำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอปาย ประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประมาณ 116 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 395.537 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 246,875 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับแม่น้ำปาย ตำบลแม่ฮี้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมือง และอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตำบลทุ่งยาว มีสถานะทางการบริหารเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งการปกครองเป็น 12 หมู่บ้าน คือ

หมู่ 1 บ้านทุ่งโป่ง

หมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ

หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้

หมู่ 4 บ้านสบแพม

หมู่ 5 บ้านแพมกลาง

หมู่ 6 บ้านแพมบก

หมู่ 7 บ้านแม่ฮี้แลบ

หมู่ 8 บ้านปางตอง

หมู่ 9 บ้านตีนธาตุ

หมู่ 10 บ้านร้องแหง่ง

หมู่ 11 บ้านกุงแกง

หมู่ 12 มะโนรา

จำนวนประชากรทั้งหมด 4,120 คน แยกเป็นชาย 2,115 คน หญิง 2,005 คนมีครัวเรือน 1,809 ครัวเรือน (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558)

2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน แบ่งเป็นพื้นที่ประเภทต่างๆ ดังนี้พื้นที่ชุมชนในหมู่บ้านต่างๆ เช่น ที่ตั้งบ้านเรือน สถานที่ราชการ ศาสนสถาน และสถานศึกษา ซึ่งตั้งกระจุกกระจายในพื้นที่ของตำบล พื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ ที่นา ถั่วเหลือง กระเทียม เลี้ยงสุกร และโค พื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นที่ดินของรัฐซึ่งประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และพื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน แหล่งน้ำ

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ภูเขาและที่ราบระหว่างหุบเขามีความสูงตั้งแต่ 200 – 22,000 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางพื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90.50 เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อนที่เรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ขนานกันและพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์โดยมีพื้นที่ป่าประมาณ 6,976,650 ไร่คิดเป็นร้อยละ 88.02 ของพื้นที่จังหวัดพื้นที่ที่ราบที่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานและ

เพาะปลูกมีเพียงร้อยละ 9.50 มีลักษณะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างภูเขาและริมลำน้ำมีความสูงเฉลี่ย 200 – 400 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา สลับซับซ้อนลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกซึ่งมีความลาดชันสูง และพื้นที่ทางด้านทิศตะวันออกของตำบลทุ่งยาวเป็นที่ราบลุ่มริมน้ำปาย มียอดเขาที่สำคัญ ได้แก่ ดอยหัวไก่ ดอยจิกจ้อง ดอยแม่ยาน ดอยผาเสื่อ ดอยกู่ และดอยกำบองไฟ

4. ลักษณะทางน้ำ

ลักษณะทางน้ำของตำบลทุ่งยาวมีน้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำปายและแพรกสาขาของแม่น้ำปายที่สำคัญได้แก่ ห้วยดีหมี ห้วยน้ำจาง ห้วยแพม ห้วยคาย ห้วยขาม ห้วยหมาตาย ห้วยมะเตือ ห้วยหลวง ห้วยแม่ยานหลวง ห้วยแม่อีแลบ ห้วยหนึ่ง ห้วยสาม ห้วยเหล่ายาว ห้วยแม่ยานและห้วยแลโก๊ะ

แม่น้ำปายต้นกำเนิดจากสันดอยหลวง เกิดจากน้ำปายแ่งขวา ไหลจากทิศเหนือไปทางทิศใต้ และน้ำปายแ่งซ้าย ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลรวมกันเป็น แม่น้ำปาย ไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 11 บ้านกุงแกง ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออกของหมู่ 1 บ้านทุ่งโปง หมู่ 2 กลุ่มบ้านใหม่ หมู่ 2 กลุ่มบ้านทุ่งยาวเหนือ หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้ และหมู่ 10 บ้านร้องแหง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ และไหลวกผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 4 บ้านสบแพม มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทิศตะวันตกเฉียงใต้ และไหลผ่านตำบลเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยดีหมี ห้วยน้ำจาง ห้วยแพม

ห้วยดีหมี ต้นกำเนิดจากภูเขาทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 6 บ้านแพมบก ไหลลงอ่างเก็บน้ำห้วยดีหมี มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ และไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของหมู่ 11 บ้านกุงแกง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และไหลวกผ่านทางทิศตะวันออกของหมู่ 11 บ้านกุงแกง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 11 บ้านกุงแกง

ห้วยน้ำจาง ต้นกำเนิดจากดอยผาเสื่อ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของหมู่ 6 บ้านแพมบก ไหลผ่านบริเวณตอนกลางของหมู่ 2 กลุ่มบ้านห้วยทราย มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกไหลวกผ่านทางด้านทิศใต้ของหมู่ 2 กลุ่มบ้านใหม่ มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ 2 กลุ่มบ้านใหม่

ห้วยแพม ต้นกำเนิดจากดอยแม่ยาน ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของหมู่ 6 บ้านแพมบก ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหมู่ 6 บ้านแพมบก มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และไหลวกผ่านบริเวณตอนกลางของหมู่ 6 บ้านแพมบก ไหลลงอ่างเก็บน้ำแพมกลางทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 5 บ้านแพมกลาง ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกของหมู่ 5 บ้านแพมกลาง มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไหลวกผ่านทางด้านทิศตะวันตกของหมู่ 4 บ้านสบแพม มีทิศทางการไหลจากทิศเหนือไปทิศใต้ และไหลบรรจบแม่น้ำปายทางด้านทิศใต้ของหมู่ 4 บ้านสบแพม มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยคาย ห้วยหมาตาย และห้วยมะเตือ

ห้วยคาย ต้นกำเนิดจากภูเขาทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหมู่ 6 บ้านแพมบก ไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกของหมู่ 6 บ้านแพมบก มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และไหลวกบรรจบห้วยแพมทางด้านทิศใต้ของหมู่ 6 บ้านแพมบก มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีแพรกสาขาที่สำคัญ ได้แก่ ห้วยขาม

ลักษณะทางธรณีวิทยาตำบลทุ่งยาว อำเภอป่าพะยอม ประกอบด้วย หินแปร จำพวกหินควอร์ตไซต์ หินฟิลไลต์ และสายแร่ควอตซ์ หินตะกอน จำพวก หินปูน หินทราย หินทรายสลับชั้นกับหินทรายแป้ง หินอัคนี จำพวก หินแกรนิต และหินแอนดีไซต์ และตะกอนทางน้ำ ประกอบด้วย กรวด ทรายปนดินเหนียวรายละเอียด ดังนี้

พบหินควอร์ตไซต์ ในพื้นที่หมู่ 8 บ้านปางตอง

พบหินฟิลไลต์ ในพื้นที่หมู่ 8 บ้านปางตอง

พบหินปูน ในพื้นที่ หมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ หมู่ 12 บ้านมะโนรา

พบหินทราย ในพื้นที่หมู่ 8 บ้านปางตอง หมู่ 12 บ้านมะโนรา

หินแกรนิต ในพื้นที่หมู่ 4 บ้านสบแพม หมู่ 5 บ้านแพมกลาง หมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ หมู่ 8 บ้านปางตอง หมู่ 9 บ้านตีนธาตุ หมู่ 10 บ้านร้องแหง

พบหินแอนดีไซต์ ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ

พบชั้นตะกอนน้ำพา ประกอบด้วย กรวด ทราย ทรายปนดินเหนียว และแม่รังทางด้านทิศ ตะวันตกเฉียงใต้ของพื้นที่ หมู่ 1 บ้านทุ่งโป่ง หมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้ หมู่ 5 บ้านแพมกกลาง หมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 9 บ้านตีนธาตุ หมู่ 10 บ้านร้องแหง หมู่ 11 บ้านกุงแก

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 6 บ้านแพมบก

ลักษณะของหินแกรนิต บริเวณหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ

6. ลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม

จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ภายใต้กรอบสภาพธรณีวิทยา สภาพภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้านที่มีโอกาสได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน มีรายละเอียดดังนี้

หมู่ 1 บ้านทุ่งโป่ง บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำป่าพะยอม เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน

หมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน

หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้ บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน

หมู่ 4 บ้านสบแพม บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างบ้านติดห้วยแพม บางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 5 บ้านแพมกลาง บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขาและที่ลาดเชิงเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 6 บ้านแพมบก บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างบนที่ราบระหว่างหุบเขา และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ มีบ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบระหว่างหุบเขา สร้างอยู่บนกองดินถล่มโบราณ และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 8 บ้านปางตอง บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขาที่ลาดเชิงเขา มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างติดลำห้วย และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 9 บ้านตีนธาตุ บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา และบางส่วนที่สร้างขวางร่องห้วย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลัน

หมู่ 10 บ้านร้องແຍ່ງ บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างบ้านอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำปาย เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากน้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลัน

หมู่ 11 บ้านกุงแกง บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนเนินเขา มีบ้านเรือนบางส่วนสร้างอยู่บนที่ราบเป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

หมู่ 12 บ้านมะโนรา บ้านเรือนสร้างอยู่บนเนินเขา ที่ลาดเชิงเขา สร้างอยู่บนกองดินถล่มโบราณ และบางส่วนตัดไหล่เขาสร้างบ้าน สร้างบ้านต่ำกว่าถนน เป็นพื้นที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

ตารางสรุปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผลการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย
1	บ้านทุ่งโป่ง	น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน
2	บ้านทุ่งยาวเหนือ	น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน
3	บ้านทุ่งยาวใต้	น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน
4	บ้านสบแพม	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
5	บ้านแพมกลาง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
6	บ้านแพมบก	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
7	บ้านแม่อีแลบ	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
8	บ้านปางตอง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
9	บ้านตีนธาตุ	น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน
10	บ้านร้องແຍ່ງ	น้ำป่าไหลหลาก และน้ำท่วมฉับพลัน
11	บ้านกุงแกง	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
12	บ้านมะโนรา	แผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

บ้านเรือนส่วนใหญ่สร้างอยู่บนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำปาย บริเวณหมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ

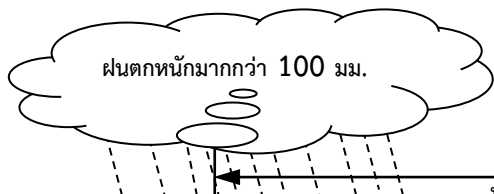

สร้างบ้านเรือนอยู่ตามที่ลาดเชิงเขา บริเวณหมู่ 4 บ้านสบแพม

สร้างบ้านเรือนอยู่ตามที่ลาดเชิงเขา และใกล้ทางน้ำไหลผ่าน บริเวณหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ

แผนเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าเรื่องแผ่นดินถล่ม (ลุ่มน้ำแม่ปายตอนบน ต.เมืองปาย อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน)

จุดเฝ้าระวัง ต.ทุ่งยาว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน

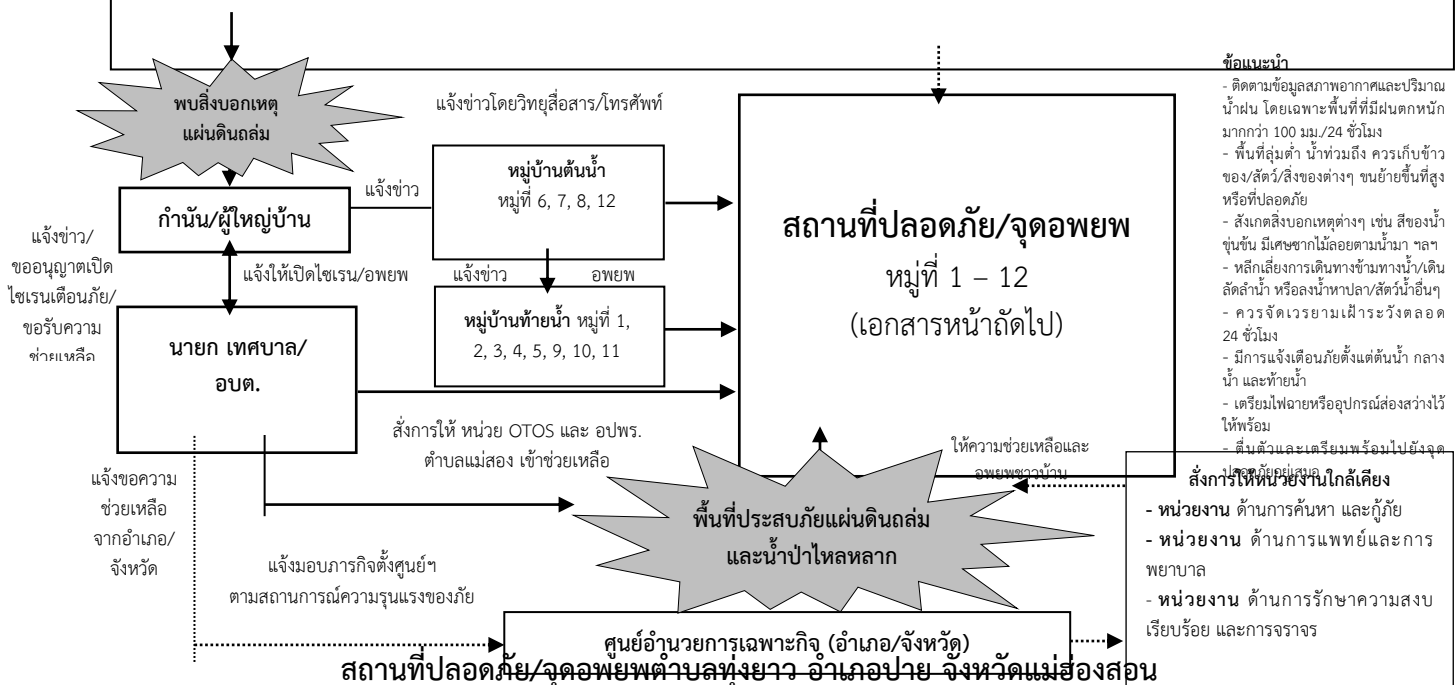
ต.ทุ่งยาว อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน แจ้ง กำนัน ต.ทุ่งยาว (หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้)

ผอ. หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโป่ง	ผอ. หมู่ที่ 7 บ้านแม่อีแลบ
ผอ. หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ	ผอ. หมู่ที่ 8 บ้านปางตอง
ผอ. หมู่ที่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้	ผอ. หมู่ที่ 9 บ้านตีนธาตุ
ผอ. หมู่ที่ 4 บ้านสบแพม	ผอ. หมู่ที่ 10 บ้านร้องแหง
ผอ. หมู่ที่ 5 บ้านแพมกลาง	ผอ. หมู่ที่ 11 บ้านกุงแกง
ผอ. หมู่ที่ 6 บ้านแพมบก	ผอ. หมู่ที่ 12 บ้านมะโนรา

รายชื่อผู้วัดปริมาณน้ำฝน บันทึกเวลา 07.00 น.

หมู่ 1	โทร.....
หมู่ 2	โทร.....
หมู่ 3	โทร.....
หมู่ 4	โทร.....
หมู่ 5	โทร.....
หมู่ 6	โทร.....
หมู่ 7	โทร.....
หมู่ 8	โทร.....
หมู่ 9	โทร.....

แม่น้ำปาย ไหลผ่านหมู่ 11 บ้านกุงแกง หมู่ 1 บ้านทุ่งโป่ง หมู่ 2 กลุ่มบ้านใหม่ หมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ หมู่ 3 บ้านทุ่งยาวใต้ หมู่ 10 บ้านร้องแหง หมู่ 4 บ้านสบแพม **ห้วยตีหมี่** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 11 บ้านกุงแกง **ห้วยแพม** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 5 บ้านแพมกลาง หมู่ 4 บ้านสบแพม **ห้วยแม่ยันทหลวง** ไหลผ่านหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ หมู่ 8 บ้านปางตอง **ห้วยแม่อีแลบ** ไหลผ่านหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ หมู่ 8 บ้านปางตอง **ห้วยแม่ย่าน** ไหลผ่านหมู่ 12 บ้านมะโนรา **ห้วยแลโก๊ะ** ไหลผ่าน หมู่ 12 บ้านมะโนรา **ห้วยเหลายาว** ไหลผ่านหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ หมู่ 8 บ้านปางตอง **ห้วยน้ำจาง** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 2 บ้านทุ่งยาวเหนือ กลุ่มบ้านห้วยทราย กลุ่มบ้านใหม่ **ห้วยค้าย/ห้วยขามู** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก **ห้วยมะเดื่อ** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 4 บ้านสบแพม **ห้วยหลวง** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 4 บ้านสบแพม **ห้วยหนึ่ง/ห้วยสาม** ไหลผ่านหมู่ 7 บ้านแม่อีแลบ **ห้วยหมาตาย** ไหลผ่านหมู่ 6 บ้านแพมบก หมู่ 5 บ้านแพมกลาง แพมกลาง

- ข้อแนะนำ**
- ติดตามข้อมูลสภาพอากาศและปริมาณน้ำฝน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีฝนตกหนักมากกว่า 100 มม./24 ชั่วโมง
  - พื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำท่วมถึง ควรเก็บข้าวของ/สัตว์/สิ่งของต่างๆ ขึ้นถ้ำสูงหรือที่ปลอดภัย
  - สังเกตสิ่งบอกเหตุต่างๆ เช่น สีของน้ำขุ่นขึ้น มีเศษซากไม้ลอยตามน้ำมา ฯลฯ
  - หลีกเลี่ยงการเดินทางข้ามทางน้ำ/เดินลัดลำน้ำ หรือลงน้ำหาปลา/สัตว์น้ำอื่นๆ
  - ควรจัดเวรยามเฝ้าระวังตลอด 24 ชั่วโมง
  - มีการแจ้งเตือนภัยตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ
  - เตรียมไฟฉายหรืออุปกรณ์ส่องสว่างไว้ให้พร้อม
  - ดินตัวและเตรียมพร้อมไปยังจุดปลอดภัย

- ส่งการให้ทันยิ่งขึ้นใกล้เคียง**
- หน่วยงาน ด้านการค้นหาและกู้ภัย
  - หน่วยงาน ด้านการแพทย์และการพยาบาล
  - หน่วยงาน ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และการจราจร

ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ (อำเภอ/จังหวัด)
สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

หมายเหตุ : หากสถานการณ์ของภัยพิบัติรุนแรงขึ้นให้รายงานและขอความช่วยเหลือจากผู้ว่าราชการจังหวัด ส่งการให้ ปก เข้าช่วยเหลือ /ประสานหน่วยงาน ทส เข้าช่วยเหลือ

หมู่ที่	บ้าน	สถานที่ปลอดภัย/จุดอพยพ
หมู่ที่ 1	บ้านทุ่งโป่ง	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว
หมู่ที่ 2	บ้านทุ่งยาวเหนือ	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว

หมู่ที่ 3	บ้านทุ่งยาวใต้	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว
หมู่ที่ 4	บ้านสบแพม	โรงเรียนบ้านสบแพม
หมู่ที่ 5	บ้านแพมกลาง	วัดแพมกลาง
หมู่ที่ 6	บ้านแพมบก	วัดแพมบก
หมู่ที่ 7	บ้านแม่อีแลบ	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8	บ้านปางตอง	ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9	บ้านตีนธาตุ	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว
หมู่ที่ 10	บ้านร้องแห่ียง	สำนักสงฆ์ดอยมงคลชัยบ้านร้องแห่ียง
หมู่ที่ 11	บ้านกุงแกง	วัดบ้านกุงแกง
หมู่ที่ 12	บ้านมะโนรา	โรงเรียนบ้านมะโนรา

บทที่ 8

การเสริมสร้างความร่วมมือของชุมชนให้ปลอดภัยจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม

8.1 เครื่องช่วยเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย

เครื่องช่วยเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยธรณีพิบัติภัยหรือเครื่องช่วยดินถล่มกรมทรัพยากรธรณี คือ อาสาสมัครภาคประชาชนที่อาสาเข้ามาทำงานด้านการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากให้กับท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง กรมทรัพยากรธรณีจะคัดเลือกพื้นที่เสี่ยงภัยตามลักษณะพื้นที่ลุ่มน้ำสายเดียวกัน ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ จะมีการเชิญผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การ บริหารส่วนตำบล สมาชิกและเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล) และราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยที่จะได้รับผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยดินถล่มเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน ได้มีความรู้ความเข้าใจถึงสาเหตุ ปัจจัยของการเกิดภัย การสังเกตสิ่งบอเหตุล่วงหน้า การเฝ้าระวังภัยโดยการตรวจวัดปริมาณน้ำฝน และการแจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่มเมื่อปริมาณน้ำฝนถึงจุดวิกฤต รวมทั้งการอพยพประชาชนไปยังสถานที่ปลอดภัย (ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ) โดยมีการร่วมกันจัดทำแผนเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยของหมู่บ้าน เพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยโดยประชาชนในชุมชนเอง เพื่อเป็นการป้องกันและบรรเทาความสูญเสียทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

การอบรมให้ความรู้เรื่องแผ่นดินถล่มกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย และมอบกระบอกวัดปริมาณน้ำฝน เพื่อใช้ในการแจ้งเตือนภัยดินถล่มล่วงหน้าในช่วงฤดูฝน

กรมทรัพยากรธรณี ได้อบรมอาสาสมัครเครื่องช่วยชาวบ้านในพื้นที่เสี่ยงภัยให้รับทราบถึงสาเหตุของการเกิดพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม สิ่งบอเหตุ รวมทั้งร่วมวางแผนในการเฝ้าระวังภัยโดยให้เครื่องช่วยเลือกสถานที่สำหรับเฝ้าระวังซึ่งจะต้องอยู่ใกล้ทางน้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้านเพื่อที่จะได้สังเกตเห็นระดับน้ำ และสีของน้ำ

ในลำน้ำ โดยเครือข่ายจะเข้าเวรเฝ้าระวังเฉพาะในช่วงหน้าฝน และจะแจ้งเตือนเมื่อสังเกตเห็นสิ่งบอกรหัสแผ่นดินถล่ม

กระบอกวัดปริมาณน้ำฝน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับแจ้งเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยแผ่นดินถล่มล่วงหน้า จากการวัดปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ช่วงฤดูมรสุม ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ถ้าปริมาณน้ำฝนในรอบ 24 ชั่วโมงมากกว่า 60 มิลลิเมตร ให้เครือข่ายฯ แจ้งผู้ใหญ่บ้านเพื่อความตื่นตัว ถ้ามากกว่า 90 มิลลิเมตร ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านแจ้งเตือนราษฎรว่าอาจเกิดน้ำป่าไหลหลาก ถ้ามากกว่า 100 มิลลิเมตร ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านดำเนินการจัดเวรยามเฝ้าระวัง และถ้ามากกว่า 150 มิลลิเมตร ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านเตรียมอพยพราษฎรที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือถ้าปริมาณน้ำฝนสะสม (ตกต่อเนื่องทุกวัน) รวมกันได้มากกว่า 300 มิลลิเมตร ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านจัดเวรยามเฝ้าระวังภัยเช่นกัน

สถานที่ตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำฝน 1. อยู่ในที่โล่งแจ้ง 2. ห่างจากหลังคาบ้านและพุ่มไม้อย่างน้อย 5 เมตร 3. ตั้งให้อยู่สูงกว่าพื้นดินมากกว่า 1 เมตร

การวัดปริมาณน้ำฝน 1. วัดปริมาณน้ำฝนทุก 7 โมงเช้า 2. บันทึกปริมาณน้ำฝนใส่สมุด 3. บันทึกปริมาณน้ำฝนแล้วเททิ้ง 4. ตั้งเครื่องไว้ที่เดิม

กระบอกวัดปริมาณน้ำฝน

เสาวัดระดับน้ำ

เกณฑ์การเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยดินถล่ม

	0-50 มิลลิเมตร/วัน : สถานการณ์ปกติ
	เมื่อวัดได้มากกว่า 90 มิลลิเมตร/วัน แจ้งราษฎรในหมู่บ้านให้รับทราบและระวังน้ำหลาก
	เมื่อวัดได้มากกว่า 100 มิลลิเมตร/วัน แจ้งผู้ใหญ่บ้าน อบต. กำนัน ให้รับทราบและจัดเวรยามไปเฝ้าระวังในตอนกลางคืน
	เมื่อวัดได้มากกว่า 150 มิลลิเมตร/วัน แจ้งผู้ใหญ่บ้าน อบต. กำนัน ให้รับทราบและเตรียมอพยพไปสถานที่ปลอดภัย
สะสม 300	เมื่อปริมาณน้ำฝนสะสมวัดได้ มากกว่า 300 มิลลิเมตร แจ้งผู้ใหญ่บ้าน อบต. กำนัน ให้รับทราบ และจัดเวรยามไปเฝ้าระวังในตอนกลางคืน

การทำหน้าที่ของอาสาสมัครเครือข่ายวัดปริมาณน้ำฝน ขอให้จดบันทึกปริมาณน้ำฝนในรอบ 24 ชั่วโมง ทุก 7 โมงเช้า โดยเมื่ออ่านค่าเสร็จให้จดบันทึกลงสมุด ต่อจากนั้นเทน้ำในกระบอกทิ้ง แล้วก็ตั้งกระบอกไว้ที่เดิม โดยให้ทำการแจ้งเตือนตามเกณฑ์ปริมาณน้ำฝนที่กำหนดไว้ แต่ในบางพื้นที่ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศและธรณีวิทยาที่ต่างกัน เกณฑ์ปริมาณน้ำฝนก็อาจแตกต่างกันไป ดังนั้น คนวัดปริมาณน้ำฝนจึงต้องหมั่นสังเกตและบันทึกปริมาณน้ำฝนอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ โดยให้สังเกตว่าฝนตกขนาดนี้วัดน้ำฝนได้เท่าไร เกิดเหตุอะไรขึ้นบ้างในพื้นที่ เช่น น้ำล้นตลิ่ง น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก ดินไหลข้างทาง หรือเกิด

แผ่นดินถล่มในพื้นที่ โดยให้บันทึกในช่องหมายเหตุเก็บไว้เป็นเกณฑ์หรือสถิติของหมู่บ้าน เมื่อเรามีเกณฑ์ ปริมาณน้ำฝนของหมู่บ้าน ต่อไปก็จะสามารถแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าได้

ตารางบันทึกปริมาณน้ำฝน

โครงการ เครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยดินถล่ม

ชื่อบ้าน...นอกท่า..... หมู่ 2..... ตำบล พรหมโลก.....

อำเภอ...พรหมคีรี..... จังหวัด...นครศรีธรรมราช..... ชื่อผู้ตรวจวัด...นายชัยรัตน์ เกื้อกาญจน์

ประจำเดือน...พฤษภาคม..... ปี พ.ศ. 2553.....

วันที่	เวลาที่จดบันทึก	ปริมาณน้ำฝนที่วัด (มิลลิเมตร)	ฝนสะสม	หมายเหตุ
1	7.00 น.	25	25	
2	7.00 น.	30	55	
3	7.00 น.	65	120	* เกิดดินไหลข้างทาง
4	7.00 น.	0.1	120.1	
5	7.00 น.	0	0	
6	7.00 น.	15	15	
7	7.00 น.	10	25	
8				
9				
10				

ตัวอย่างการจดบันทึกปริมาณน้ำฝน

8.2 การประสานงานระหว่างเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัยกับศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย

กรมทรัพยากรธรณี โดยศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัยจะมีการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายฯ ในพื้นที่โดยเฉพาะในช่วงฤดูมรสุมที่มีฝนตกหนักและตกต่อเนื่อง เพื่อสอบถามข้อมูลสภาพอากาศ ปริมาณน้ำฝน และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อประเมินสถานการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดดินถล่ม หากพบว่าพื้นที่ใดมีความเสี่ยงต่อสถานการณ์ดินถล่มน้ำป่าไหลหลาก จะประกาศแจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ผ่านทางแอปพลิเคชัน Line OpenChat กลุ่มไลน์ DMR Alert, Facebook : GOC.DMR และศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี ให้กับอาสาสมัครเครือข่ายในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติที่อาจจะ

เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และให้เครือข่ายฯ ปฏิบัติตามแผนที่ได้มีการอบรมไว้ เช่น การเปิดสัญญาณเตือนภัย และการอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย เป็นต้น

โดยศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี มีหน้าที่ ดังนี้

1. เฝ้าระวังและตรวจสอบสถานการณ์ธรณีพิบัติภัย
2. ประสานงานอาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย ในพื้นที่เสี่ยงภัย ผ่านทางโทรศัพท์ และสอบถามข้อมูลสภาพอากาศและสถานการณ์ธรณีพิบัติภัยในพื้นที่
3. แจ้งเฝ้าระวังภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก โดยการออกประกาศแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงต่อธรณีพิบัติภัยทราบผ่านทางสื่อต่างๆ
4. ตรวจสอบเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยในกรณีเร่งด่วน ภายหลังจากที่ได้รับแจ้งจากประชาชนหรือหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อหาสาเหตุและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการให้คำแนะนำแนวทางการป้องกันและลดผลกระทบจากธรณีพิบัติภัย

การตรวจสอบสภาพอากาศและการประสานงานเครือข่ายฯ ในพื้นที่ผ่านโทรศัพท์

กรมทรัพยากรธรณี แจ้งเฝ้าระวังแผ่นดินถล่ม 29-30 พ.ย. 66

เนื่องจากฝนตกหนักต่อเนื่องปริมาณน้ำฝนรวม 24 ชั่วโมงได้มากกว่า 100 มิลลิเมตร ประกอบกับมีฝนตกสะสมมาหลายวัน ทำให้ดินอิ่มน้ำปริมาณน้ำอาจส่งผลให้เกิดแผ่นดินถล่มได้ กรมทรัพยากรธรณีขอให้เครือข่ายฯ กศ. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร อ.วังน้อย อ.สามขา อ.ตาคลี อ.นครหลวง และประจวบคีรีขันธ์ เฝ้าระวังภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ในระหว่างวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2566 ทั้งนี้ ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย ได้ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยพิบัติภัยอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย โทร. 0 2621 9701

ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี

ขอแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร 2-3 ดังนี้

เนื่องจากฝนตกหนักต่อเนื่องปริมาณน้ำฝนรวม 24 ชั่วโมงได้มากกว่า 100 มิลลิเมตร ประกอบกับมีฝนตกสะสมมาหลายวัน ทำให้ดินอิ่มน้ำปริมาณน้ำอาจส่งผลให้เกิดแผ่นดินถล่มได้ กรมทรัพยากรธรณีขอให้เครือข่ายฯ กศ. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร อ.วังน้อย อ.สามขา อ.ตาคลี อ.นครหลวง และประจวบคีรีขันธ์ เฝ้าระวังภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ในระหว่างวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2566 ทั้งนี้ ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย ได้ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยพิบัติภัยอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย โทร. 0 2621 9701

ประกาศเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

กรมทรัพยากรธรณี

ขอแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร 2-3 ดังนี้

เนื่องจากฝนตกหนักต่อเนื่องปริมาณน้ำฝนรวม 24 ชั่วโมงได้มากกว่า 100 มิลลิเมตร ประกอบกับมีฝนตกสะสมมาหลายวัน ทำให้ดินอิ่มน้ำปริมาณน้ำอาจส่งผลให้เกิดแผ่นดินถล่มได้ กรมทรัพยากรธรณีขอให้เครือข่ายฯ กศ. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร อ.วังน้อย อ.สามขา อ.ตาคลี อ.นครหลวง และประจวบคีรีขันธ์ เฝ้าระวังภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ในระหว่างวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2566 ทั้งนี้ ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย ได้ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยพิบัติภัยอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย โทร. 0 2621 9701

DMR-ALERT (84)

แจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

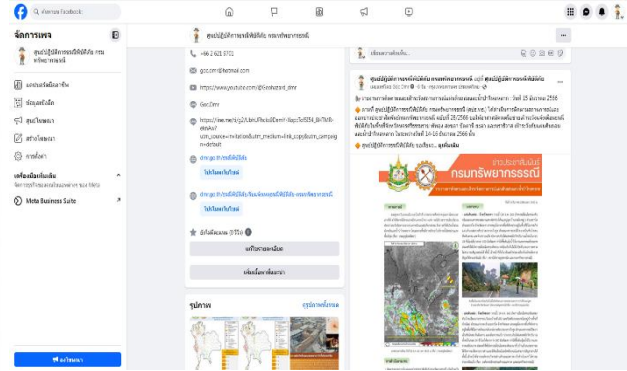
เนื่องจากฝนตกหนักต่อเนื่องปริมาณน้ำฝนรวม 24 ชั่วโมงได้มากกว่า 100 มิลลิเมตร ประกอบกับมีฝนตกสะสมมาหลายวัน ทำให้ดินอิ่มน้ำปริมาณน้ำอาจส่งผลให้เกิดแผ่นดินถล่มได้ กรมทรัพยากรธรณีขอให้เครือข่ายฯ กศ. และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่เสี่ยงภัยของจังหวัดพิจิตร อ.วังน้อย อ.สามขา อ.ตาคลี อ.นครหลวง และประจวบคีรีขันธ์ เฝ้าระวังภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก ในระหว่างวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2566 ทั้งนี้ ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย ได้ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ภัยพิบัติภัยอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย โทร. 0 2621 9701

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

กรมทรัพยากรธรณี เดือน 10 จังหวัด ฝ้าระวังดิน ถล่ม-น้ำป่าหลาก

Facebook Twitter Google+ LINE

เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านธรณีพิบัติภัย

8.3 การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มระดับหมู่บ้าน

แผนที่เสี่ยงภัยดินแผ่นดินถล่มระดับหมู่บ้าน จะทำให้เราทราบถึงตำแหน่งต่างๆ ที่สำคัญของหมู่บ้าน หรือชุมชนอย่างละเอียดและชัดเจน แผนที่แสดงรายละเอียดของพื้นที่ภายในชุมชนหรือหมู่บ้าน และพื้นที่ใกล้เคียงที่อาจจะได้รับผลกระทบจากภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากที่เกิดขึ้น การสร้างแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มขึ้นมา นั้นจะต้องมีการระดมตัวแทนชาวบ้าน เพื่อช่วยกันจัดทำร่างแผนที่เสี่ยงภัยที่ผ่านการระดมความคิดเห็นและปรึกษาหารือให้คนในชุมชนได้เข้าใจถึงลักษณะพื้นที่เสี่ยงภัยและทรัพยากรต่างๆ ที่มีในชุมชน เตรียมความพร้อมรับมือกับอันตรายและลดผลกระทบจากภัยหรือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

องค์ประกอบของแผนที่แสดงลักษณะทางกายภาพของชุมชน เช่น ตำแหน่งที่ตั้งบ้านเรือน เส้นทางคมนาคม ถนน ซอย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง สะพาน วัด โรงเรียน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น พร้อมแสดงขอบเขตพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก กำหนดบริเวณจุดเสี่ยงภัย จุดปลอดภัย สถานที่อพยพ จุดวัดปริมาณน้ำฝน จุดฝ้าระวังระดับน้ำ และเส้นทางอพยพหนีภัย เป็นต้น

8.3.1 ประโยชน์ของแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มระดับหมู่บ้าน

1. เพื่อให้มีเข้าใจและรู้จักสภาพพื้นที่และลักษณะความเสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มของหมู่บ้าน
2. เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก
3. เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น
4. เพื่อสร้างพื้นที่ให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับมือกับภัยพิบัติ
5. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอความคิดเห็นแลกเปลี่ยนของคนในชุมชน

8.3.2 องค์ประกอบของแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มระดับหมู่บ้าน

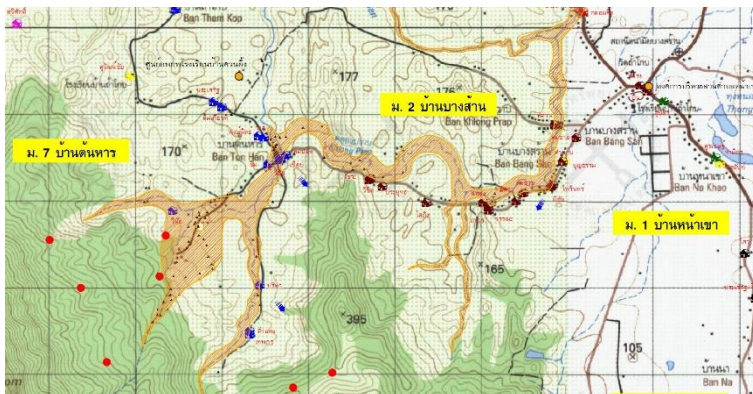
1. ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้าน ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้งบ้านเรือน เส้นทางคมนาคม ถนน ซอย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง สะพาน วัด โรงเรียน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น

2. ร่องรอยแผ่นดินถล่มที่ยังคงปรากฏร่องรอยให้เห็นอยู่หรือสังเกตจากสีของต้นไม้ที่มีความแตกต่างในบริเวณเดียวกัน จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลตำแหน่งพิกัดที่เกิดรอยแผ่นดินถล่ม ลักษณะธรณีวิทยา ภาพถ่ายร่องรอยแผ่นดินถล่ม และบันทึกรายละเอียดว่าเคยเกิดเหตุการณ์เมื่อไร อย่างไร และจัดทำเป็นชั้นข้อมูลตำแหน่งและรูปร่างแผ่นดินถล่ม เพื่อนำไปประกอบแผนที่

3. ขอบเขตพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่ม น้ำป่าไหลหลากและน้ำท่วมฉับพลัน อาศัยการใช้ลุ่มน้ำเป็นหลัก ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ ไล่เรียงการสำรวจให้เป็นระบบ เช่น จากทิศเหนือลงใต้ หรือทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ในบางพื้นที่ที่เคยประสบเหตุแผ่นดินถล่มและน้ำป่าไหลหลากมาก่อน จะทำให้เราเห็นร่องรอยความเสียหายของสิ่งปลูกสร้าง เศษซากตะกอน หรือคราบน้ำโคลนที่ยังคงปรากฏให้เห็นตามผนัง กำแพง เสาไฟฟ้า หรือรั้วบ้าน ทำให้สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงภัยได้เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้เราได้เห็นทิศทางการไหลของน้ำ ระดับความสูงของน้ำ และการแผ่ขยายของของมวลซากตะกอน เป็นต้น

4. จุดวัดปริมาณน้ำฝน และจุดเฝ้าระวังน้ำป่าไหลหลากและแผ่นดินถล่มบริเวณต้นน้ำให้มีการกำหนดจุดตรวจวัดปริมาณน้ำฝนให้ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ ส่วนจุดเฝ้าระวังภัยห่างจากหมู่บ้านไปทางต้นน้ำ โดยให้คำนวณระยะเวลาเดินทางของน้ำหรือการไหลของน้ำบริเวณต้นน้ำลงไปยังหมู่บ้านอย่างน้อย 30 นาที เพื่อให้ผู้เฝ้าระวังภัยสามารถแจ้งข่าวไปยังหมู่บ้านได้ทัน ทั้งนี้จุดเฝ้าระวังภัยควรอยู่บนพื้นที่สูงปลอดภัย และมีศาลาไว้ป้องกันฝน เป็นต้น

5. เส้นทางอพยพและสถานที่ปลอดภัยสำหรับจัดตั้งศูนย์อพยพชั่วคราว การอพยพเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขึ้นตอนหนึ่งในการลดผลกระทบจากพิบัติภัย หากการอพยพขาดการวางแผนที่ดี จะทำให้เกิดการแตกตื่นและจลาจลจนนำไปสู่ความเสียหายมากกว่าที่จะทำให้เกิดความปลอดภัย เนื่องจากทุกคนจะรีบเร่งในการเอาตัวรอด รวมทั้งจะพยายามนำเอาทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ติดตัวไปด้วย อย่างเช่น รถยนต์ หรือมอเตอร์ไซด์ และด้วยความรีบเร่งจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ หรือการหว่งทรัพย์สินเงินทอง สิ่งของมีค่าสำคัญที่ลืมไว้ภายในบ้าน จนกลายเป็นห่วงหน้าพะวงหลัง มีการย้อนกลับเข้าไปเอาสิ่งของเหล่านี้ ออกมา ทำให้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เสี่ยงอันตรายและอาจทำให้สูญเสียชีวิตได้ ดังนั้นการวางแผนการอพยพจึงเป็นแนวทางที่ดีในการเตรียมความพร้อมลดผลกระทบจากพิบัติภัย

การกำหนดเส้นทางการอพยพ ไม่ควรวางแผนโดยข้ามลำน้ำ เพราะจะทำให้เป็นอันตรายได้เนื่องจากสะพานอาจจะโดนกระแสน้ำที่รุนแรงพัดขาด ทำให้เราพลัดตกน้ำและเศษซากที่ลอยตามมากับน้ำอาจทำอันตรายต่อชีวิตเราได้ เราควรกำหนดเส้นทางอพยพที่ชัดเจน เป็นเส้นทางที่ใช้เวลาสั้นที่สุดในการเดินทาง ไม่เข้าใกล้จุดล่อแหลมหรือเสี่ยงต่อการเกิดภัย และจะต้องไม่อยู่ในพื้นที่ประสบภัยดินถล่ม

ลักษณะจุดปลอดภัยควรเป็นพื้นที่สูงหรือเป็นเนิน น้ำท่วมไม่ถึง สามารถรองรับคนจำนวนมากได้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย และสะดวก ประกอบด้วยสถานที่ต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ศาลากลางหมู่บ้าน โรงเรียน วัด และสถานีนอนามัย เป็นต้น

การกำหนดสถานที่ปลอดภัยในชุมชน จะต้องให้ราษฎรในหมู่บ้านทุกคนได้รับทราบเหมือนกัน และเห็นตรงกันที่จะอพยพไปยังจุดดังกล่าว เพราะหากเกิดเหตุการณ์ดินถล่มขึ้นจริงและมีการอพยพผู้คนไป

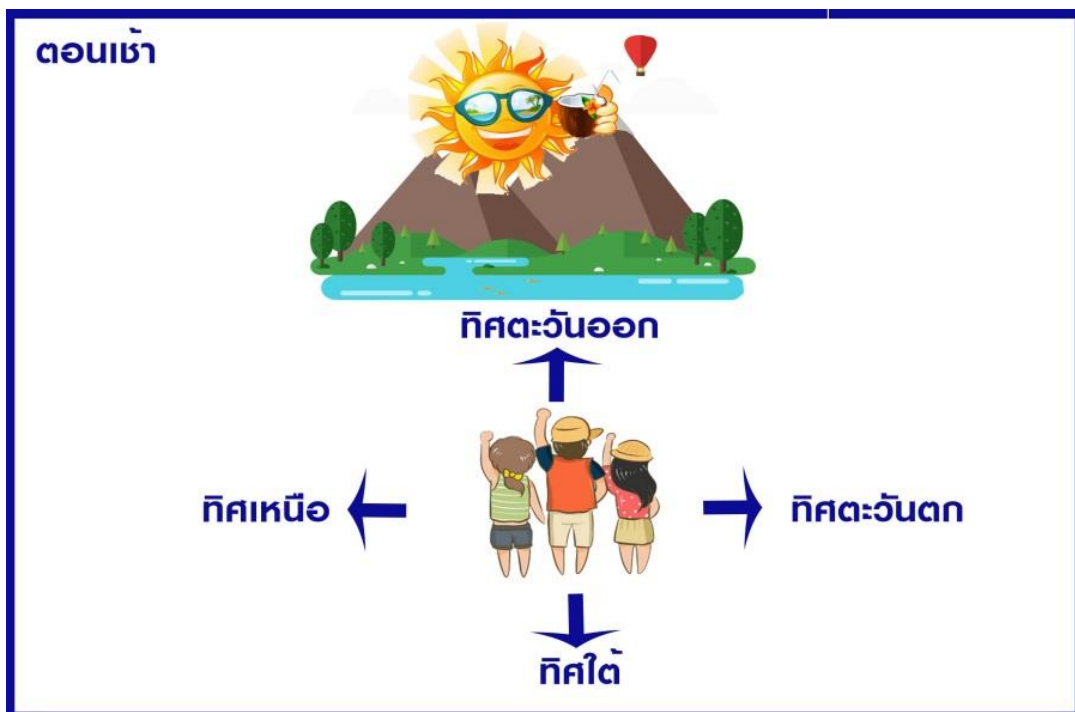
รวมตัวในพื้นที่นั้น การให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็จะทำได้โดยง่าย ทั้งนี้หากเกิดภัยแผ่นดินถล่มแบบไม่คาดคิดขึ้น เราอาจใช้พื้นที่สูงหรือเนินที่ใกล้ที่สุดเป็นที่อพยพชั่วคราวก็ได้

สถานที่ปลอดภัยสำหรับจัดตั้งศูนย์อพยพชั่วคราว

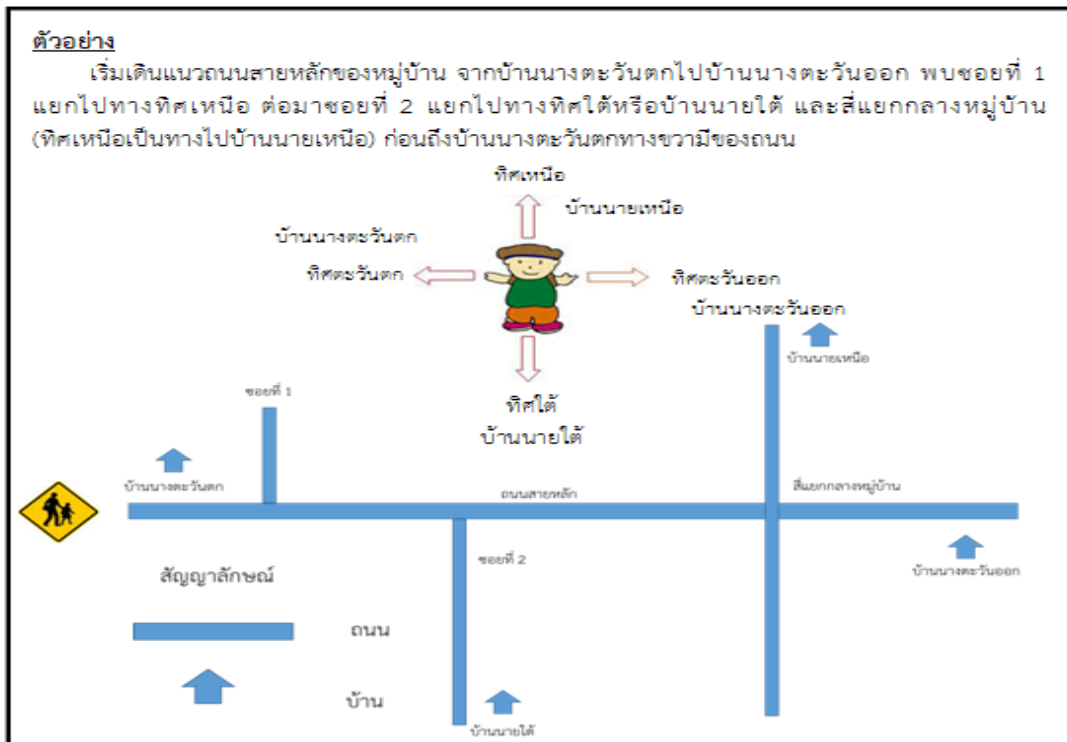
8.3.3 ขั้นตอนการจัดทำแผนที่

1. กำหนดทิศ 4 ทิศหลัก ได้แก่ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ให้เรายึดทิศเหนือเป็นหลัก เริ่มต้นจากให้ยืนหันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์ ซึ่งก็คือทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ตรงข้ามก็จะเป็นทิศตะวันตก จากนั้นให้กางแขนออกโดยด้านซ้ายมือจะเป็นทิศเหนือ ส่วนด้านขวามือเป็นทิศใต้ ซึ่งเป็นการประยุกต์การหาทิศอย่างแบบง่าย ๆ ดังรูป

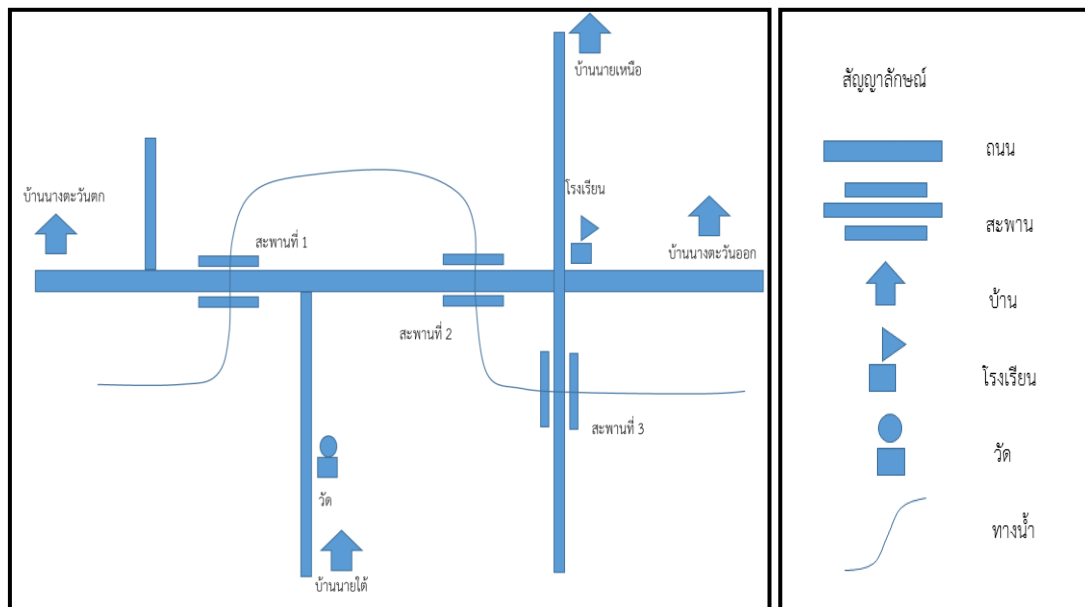

2. ขอบเขตและรูปร่างหมู่บ้าน เป็นขั้นตอนการร่างรูปของหมู่บ้านโดยอาศัยตำแหน่งบ้านที่อยู่นอกสุดของหมู่บ้านใน 4 ทิศหลัก เลือกจากบ้านที่อยู่ขอบเขตด้านใดหนึ่งของถนนสายหลัก แล้วยึดแนว

ถนนสายหลักในแนวเหนือ-ใต้ หรือตะวันออก-ตะวันตก เมื่อพบซอยหรือทางตัดให้ขีดเส้นออกจากแนวถนนสายหลักตามทิศต่าง ๆ โดยเฉพาะถนนที่จะไปตำแหน่งบ้านที่อยู่นอกสุดของหมู่บ้าน จนกว่าจะขอบสุดหมู่บ้าน ดังรูป

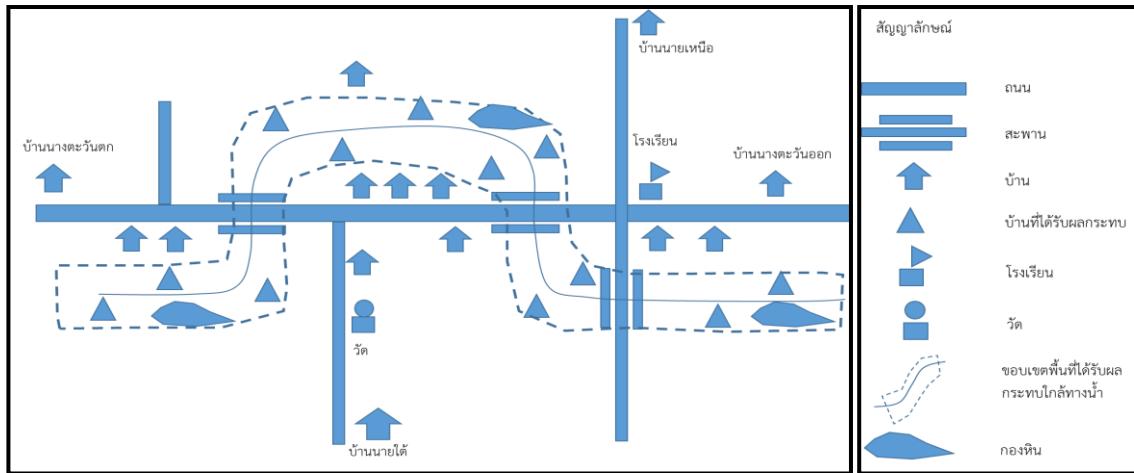

3. สถานที่สำคัญ เป็นขั้นตอนการเพิ่มรายละเอียดของหมู่บ้านต่อเนื่องจากการทำร่างรูปของหมู่บ้าน โดยเริ่มเอาตำแหน่งสถานที่สำคัญ เช่น สะพาน วัด โรงเรียน แล้วทำแนวทางน้ำที่ผ่านหมู่บ้าน ดังรูป

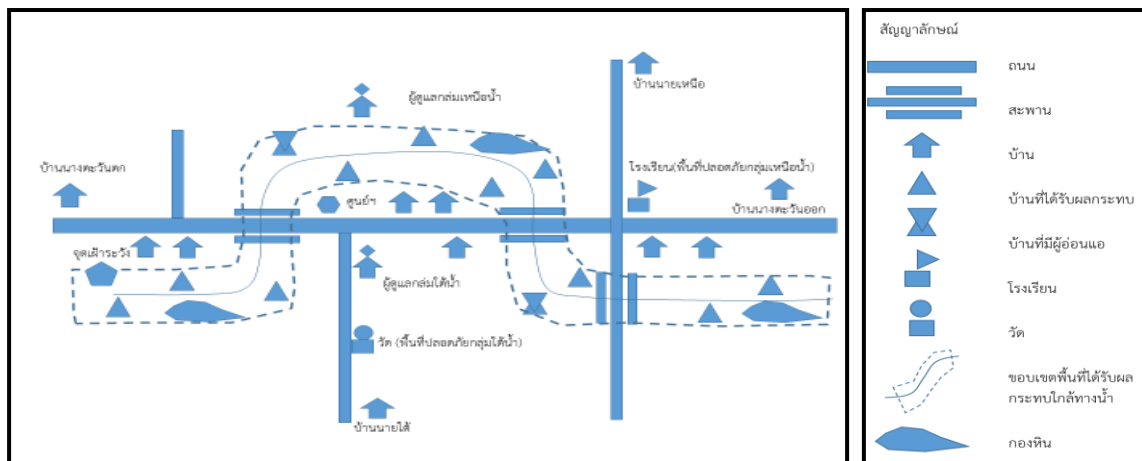

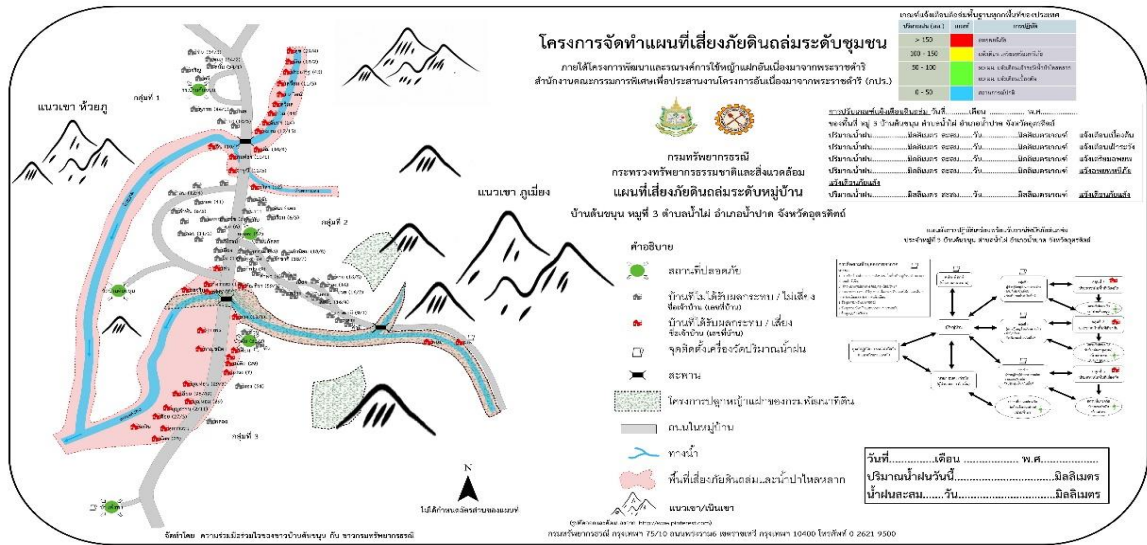
4. พื้นที่เสี่ยงภัย เป็นขั้นตอนการเพิ่มรายละเอียดในส่วนของการร่างรูปพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มหรือพื้นที่ได้รับผลกระทบของหมู่บ้าน โดยประยุกต์ใช้ข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ 1) ระดับน้ำขึ้นสูงสุดทั้งสองข้างลำน้ำ

หรือบ้านที่อยู่ติดลำห้วยที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับเสียหายจากเหตุการณ์ หรือบ้านที่ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขา หรือ บ้านที่ปลูกพืชริมขอบเนินเขา 2) หลักฐานอื่น ๆ เช่น คราบน้ำ กองหิน เป็นต้น ดังรูป

5. ลงรายละเอียดให้ครบถ้วน กำหนดจุดวัดปริมาณน้ำฝน จุดเฝ้าระวัง เส้นทางอพยพ สถานที่ปลอดภัย และให้คำนึงถึงกลุ่มคนหรือคุ่มของหมู่บ้านเป็นหลัก โดยใช้ทางน้ำแยกกลุ่มคน เนื่องจากเมื่อมีเหตุการณ์ไม่ควรข้ามทางน้ำ จะต้องกำหนดผู้นำเพื่อดูแลคนในกลุ่ม ดังรูป

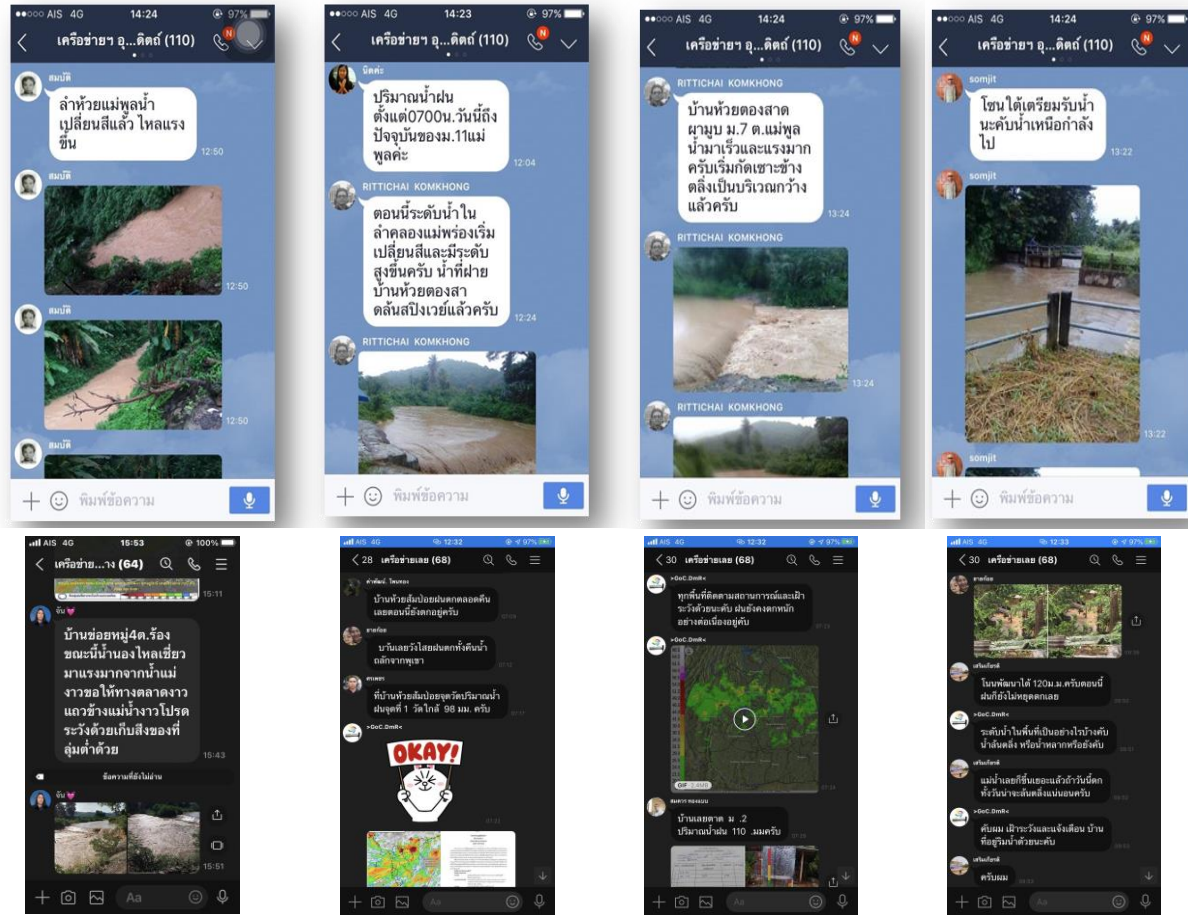
ตัวอย่างแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินถล่มระดับหมู่บ้าน

8.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีโซเชี่ยลมีเดียกับงานด้านธรณีพิบัติภัย

การใช้ LINE ส่งข้อมูลด้านธรณีพิบัติภัยโดยอาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี จะขอความอนุเคราะห์อาสาสมัครเครือข่ายทุกท่าน เพิ่มการเป็นเพื่อน (Add Friend) กับศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย เพื่อสนับสนุนและร่วมกันทำงานด้านการเฝ้าระวัง ซึ่งจะเป็นช่องทางการสื่อสารที่ง่าย สะดวก และมีประสิทธิภาพสูงสุด ให้สามารถใช้หรือเข้าถึงเครื่องมือต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย การติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูล ในปัจจุบันโลกโซเชี่ยลมีเดีย มีส่วนสำคัญที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือสื่อสาร (โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน) สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ อาทิเช่น การใช้แอปพลิเคชันไลน์ และสร้างกลุ่ม เพื่อส่งข้อมูลข่าวสารติดต่อกัน โดยการสร้างกลุ่มหลายๆ ระดับ ทั้งกลุ่มไลน์ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับภูมิภาค ที่เป็นกลุ่มไลน์ภาคประชาชนกับประชาชนด้วยกัน หรือกลุ่มไลน์ภาคประชาชนกับหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่หลากหลายทั่วถึงและเป็นประโยชน์ต่อกัน หรือช่องทางรับข้อมูลข่าวสารอื่นๆ เช่น เฟสบุ๊ก, ทวิตเตอร์, เว็บไซต์, แอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องด้านสภาพอากาศอากาศ ปริมาณน้ำฝน สถานการณ์ระดับน้ำ ความเสี่ยงธรณีพิบัติภัย และสถานการณ์สาธารณภัยของหน่วยงานต่างๆ นำมาใช้งานได้ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรน้ำ กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ (กอนช.) เป็นต้น

ชื่อ LINE ของศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย = >GOC.DMR<
 ID LINE ของศูนย์ปฏิบัติการธรณีพิบัติภัย = goc.dmr

ตัวอย่างการใช้แอปไลน์ (LINE App) ในการแจ้งเตือนภัยดินถล่มและน้ำป่าไหลหลาก

กลุ่มไลน์เครือข่ายดินถล่ม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

QR-Code

เครือข่ายดินถล่มแม่ฮ่องสอน

- ข้อปฏิบัติ
1. ใช้ถ้อยคำสุภาพในการสื่อสาร
  2. ไม่แชร์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จ

3. ไม่ส่งข้อมูลภาพและข้อความ ที่ผิดกฎหมายหรือละเมิดลิขสิทธิ์

4. ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร สภาพอากาศ ปริมาณน้ำฝน สถานการณ์ธรณีพิบัติภัย ในพื้นที่ หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในกลุ่ม

กรมทรัพยากรธรณี ขอขอบพระคุณอาสาสมัครเครือข่ายฯ ทุกท่าน ที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ในครั้งนี้และเป็นสมาชิกในกลุ่มไลน์เครือข่ายดินถล่ม จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยแผ่นดินถล่ม ล่วงหน้า ให้กับชุมชนของตนเอง ลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

บันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

